

WIEŚCI GMINNE

Styczeń 2021 - Czerwiec 2021

**OBCHODY NARODOWEGO ŚWIĘTA
KONSTYTUCJI 3 MAJA**

Druhowie z Ochotniczych Straży Pożarnych z Markuszowa, Kalenia i Kłody

„Poprawiny” w Nałęczowie na Przeglądzie Teatralnym Otwartej Sceny Amatora OSA

Wielkie sprzątanie

Łany

Wólka Kątna

Bobowiska

Olempin

fot. redakcja

Wiosna na Łanach

fot. Tomasz Tomaszewski

Szanowni Mieszkańcy Gminy Markuszów,

Oddajemy w Państwa ręce gazetkę opisującą wydarzenia gminne z pierwszego półrocza 2021 roku. Pomimo wciąż trwających ograniczeń wynikających z pandemii realizujemy zaplanowane inwestycje, a także aplikujemy o środki na kolejne przedsięwzięcia. Rozpoczęliśmy też prace nad nową strategią rozwoju gminy. Udało się nam, dzięki współpracy z mieszkańcami, sołtysami, organizacjami, jednostkami i stowarzyszeniami zorganizować i przeprowadzić szereg inicjatyw i uroczystości, które opisujemy Państwu w niniejszym numerze gazety. Życzymy Państwu przyjemnej lektury.

Wójt Leszek Łuczywek

Styczeń

21.01. Dzień Babci i Dziadka. Wszystkim babciom i dziadkom życzymy wszelkiej pomyślności, dużo zdrowia, pogody ducha i wiele radości z wnucząt.

Luty

24.02. Wójt Gminy Markuszów podpisał umowę z firmą "GOLDSUN Radosław Szewczuk" na realizację zamówienia pod nazwą: "**Dostawa i montaż instalacji fotowoltaicznych na terenie Gminy Markuszów**", umowa realizowana jest w ramach projektu pn: "Energia z biomasy i słońca dla gminy Markuszów" współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Osi Priorytetowej 4 Energia przyjazna środowisku, Działanie 4.1 Wsparcie wykorzystywania OZE Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014-20.

Marzec

8.03. Dzień Kobiet. Drogie Panie! Z okazji Waszego święta przyjmijcie najlepsze życzenia. Bądźcie szczęśliwe i uśmiechnięte, bo to dzięki Wam świat staje się lepszy i piękniejszy. Niech Dzień Kobiet będzie codziennie!

11.03. Dzień Sołtysa. Sołtyskom i Sołtysom z Gminy Markuszów składamy serdeczne życzenia zadowolenia z działalności społecznej, sukcesów i wszelkiej pomyślności w życiu zawodowym i osobistym.

10.03. Wójt gminy podpisał umowę z firmą Pollight z Warszawy na modernizację oświetlenia ulicznego w gminie, realizowaną w ramach projektu "**Niskoemisyjna Gmina Markuszów**". Projekt uzyskał 85% dofinansowania z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego. W ramach umowy zostaną wymienione 274 oprawy sodowe, na oprawy energooszczędne LED. Zostanie ustawionych 6 nowych lamp zasilanych panelami fotowoltaicznymi przy ulicy Głęboznica oraz 12 nowych lamp w Olszowcu. Lampy będą włączone w system zdalnego sterowania. Zmodernizowane zostaną również skrzynki oświetlenia ulicznego. Umowa opiewa na kwotę brutto 790 890 zł. Termin wykonania 31 marca 2022.

Święta Wielkanocne Z okazji świąt składamy wszystkim mieszkańcom i sympatykom gminy Markuszów serdeczne życzenia zdrowia, pogody ducha, nadziei i radości ze Zmartwychwstania Pańskiego. Niech święta upłyną w miłej i rodzinnej atmosferze.

Kwiecień

1.04.-30.09. Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań 2021.

7.04. Dzień Pracownika Służby Zdrowia i Światowy Dzień Zdrowia. Wszystkim pracownikom służb medycznych dziękujemy za poświęcenie i odwagę.

21.04. Na stronie Lubelskiego Urzędu Wojewódzkiego opublikowano listy projektów drogowych, które otrzymają dofinansowanie w ramach Rządowego Funduszu Dróg Lokalnych. Z przyjemnością informujemy, że Gmina Markuszów otrzyma pieniądze na **przebudowę drogi gminnej nr 107755L w Wólce Kątnej**. Przebudowany będzie odcinek o długości 1.138m. Całkowita wartość zadania 618.106 zł, dofinansowanie zewn. z RFDL 50% wyniesie 309 052 zł.

22.04. Światowy Dzień Ziemi.

27.04. W ramach realizacji Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt Gmina Markuszów realizuje: dofinansowanie 50% kosztów do sterylizacji albo kastracji zwierząt domowych, bezpłatne, elektroniczne znakowanie (czipowanie) psów. Zabiegom mogą być poddane zwierzęta na wniosek ich właściciele zamieszkałych na terenie gminy.

29.04. Na terenie Gminy Markuszów rozpoczęto realizację zadania w zakresie dostawy i montażu instalacji fotowoltaicznych w indywidualnych budynkach mieszkalnych Powyższe działania realizowane są w ramach projektu pn: „Energia z biomasy i słońca dla gminy Markuszów” współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Osi Priorytetowej 4 Energia przyjazna środowisku, Działanie 4.1 Wsparcie wykorzystywania OZE Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020. Wartość całkowita projektu: 458 710,00 zł, środki wspólnotowe: 196 326,00 zł W ramach projektu zostanie zamontowanych 26 instalacji fotowoltaicznych oraz 4 piece na biomasę.

Maj

1.05. Sejmik Województwa Lubelskiego dnia 19 lutego 2021 r. przyjął uchwałę Nr XXIII/388/2021 w sprawie wprowadzenia na obszarze woj. lubelskiego ograniczeń i zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw – tzw. "uchwałę antysmogową". Została opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Lubelskiego z dnia 25 lutego 2021 r. Została ona podjęta, w celu ochrony zdrowia mieszkańców oraz ograniczenia negatywnego oddziaływania zanieczyszczeń na środowisko, wchodzi w życie 1 maja 2021 r.

2.05. Dzień Flagi. Świętowany jest w Polsce od 2004 r., a jego celem jest wspólne dawanie wyrazu przywiązaniu do barw narodowych. Wraz z Dniem Flagi 2 maja w Polsce jest obchodzony Dzień Polonii i Polaków.

3.05. Obchody 230 rocznicy uchwalenia Konstytucji 3 maja. O godz. 12.00 została odprawiona uroczysta msza święta w intencji Ojczyzny i Strażaków w kościele parafialnym św. Józefa. Następnie głos zabrał Wójt Gminy Markuszów, zaprezentowano mini akademię on-line przygotowaną przez uczniów klasy VIII Szkoły Podstawowej w Markuszowie i Dom Kultury, a na zakończenie złożono kwiaty pod obeliskiem upamiętniającym odzyskanie przez Polskę niepodległości.

„Szczepni Państwo! Świątujemy dziś 230. rocznicę uchwalenia Konstytucji 3 maja.

Konstytucja przyjęta przez Sejm Wielki w 1791 roku jest w dziejach polskiego parlamentaryzmu oraz myśli polityczno-prawnej dziełem wyjątkowym. Stworzona w momencie zagrożenia bytu Rzeczypospolitej ze strony ościennych mocarstw, miała w zamierzeniach gruntownie zreformować ustroj społeczny oraz siły zbrojne w celu skutecznego wzmocnienia państwa. Dążenie do zachowania za wszelką cenę złotej wolności szlacheckiej i prywatnie części elit sprawiały, że Rzeczpospolita stawała się państwem coraz słabszym. Konstytucja 3 maja była pomnikiem prawnym epoki oświecenia. Twórcy konstytucji nie uważali jej za dzieło pozbawione wad i zamknięte. Miała ona zapoczątkować reformy i przemiany, których głównym celem miała być ochrona bytu niepodległego państwa. Jednak mimo uchwalenia ustawy rządowej i walki w jej obronie, nie udało się uniknąć rozbiorów. Polska zniknęła na 123 lata z mapy Europy. Według autorów dzieła „O ustanowieniu i upadku konstytucji polskiej 3 maja 1791” - konstytucja była „ostatnią wolą konającej ojczyzny”. Brak własnego państwa przerwał ewolucję ustroju Polski. Dopiero twórcy konstytucji z 1921 roku, symbolicznie nawiązali do „świątecznej tradycji wiekopomnej Konstytucji 3 maja”. W okresie międzywojennym rozpoczęto również świętowanie 3 maja, jako święta państwowego. Suwerenność narodu, trójpodział władz, wzmocnienie władzy ustawodawczej - to zasady wprowadzone w Konstytucji 3 maja, które znajdowały kontynuację w kolejnych polskich konstytucjach. Oddajmy hołd wszystkim, którzy przyczynili się do powstania trzeciomajowej konstytucji i pamiętajmy o szacunku dla współczesnych aktów ustrojowych.

Ze względu na szczególną sytuację związaną z pandemią, po raz drugi nie możemy uczestniczyć w uroczystościach tak licznie, jak byśmy chcieli. Dlatego tak ważne jest dziś świętowanie w domach, wywieszanie biało-czerwonych flag, przypominanie w rodzinnym gronie dziejów naszej Ojczyzny.

Dziś łączymy rocznicowe obchody ze świętem strażaków. Dziękujemy za Wasze zaangażowanie. Druhom i druhom z Ochotniczych Straży Pożarnych naszej gminy i parafii życzymy bezpiecznej służby, zawsze szczęśliwych powrotów z akcji, a także zdrowia, wszelkiej pomyślności w życiu osobistym i opieki św. Floriana.

Dziękuję wszystkim, którzy przyczynili się do przygotowania uroczystości, księdzu proboszczowi Maciejowi Staszakowi za gościnę, księdzu prof. Jerzemu Ćwikowi za homilię, młodzieży szkolnej wraz z opiekunkami Agnieszką Furtak i Agnieszką Nakonieczną, dyrektorowi GDK Sławomirowi Łowczakowi za przygotowanie i nagranie okolicznościowego programu.

Pod obeliskiem niepodległości przy Kościółku Św. Ducha w imieniu społeczności gminy złożyliśmy symboliczny biało-czerwony wieniec. Życzę wszystkim dobrego świętowania! Wójt Leszek Łuczywek

4.05. Dzień Strażaka Wszystkim strażakom składamy słowa podziękowania za ofiarną służbę i za Wasz trud.

6.05. Rozmowa o wstępnych planach modernizacji ulicy Cmentarnej. W celu oceny stanu drogi miała miejsce wizja lokalna w której uczestniczyli: starosta puławski Danuta Smaga, wójt Leszek Łuczywek, członek zarządu powiatu Jan Ziomka, radny Marek Woch, dyrektor PZD w Puławach Łukasz Ciupa oraz radni gminy.

7.05. Wójt Gminy Markuszów podpisał z Wojewodą Lubelskim umowę w sprawie udzielenia dofinansowania ze środków Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg na zadanie pn. „Przebudowa drogi gminnej nr 107755L na odcinku od km 0+333 do km 1+470,56 w miejscowości Wólka Kątna”. Wartość całkowita 618 106,00 zł w tym 50% dofinansowania.

11.05, 28.05 Naprawy ubytków w jezdniach ul. Głęboznica i Błońska, na ul. Tylnej i Przesmyku w Markuszowie. Uzupełniliśmy ubytki w Kaleniu oraz na odcinku od Olszowca do Zabłocia oraz części Olempina. Dziękujemy za dobrą współpracę firmie Zadura.

18.05. Na terenie gminy trwa montaż instalacji fotowoltaicznych w projekcie "Energia z biomasy i słońca dla gminy Markuszów".

27.05. Dzień Samorządu Terytorialnego. Wszystkim, którzy współtworzą samorząd i pracują dla dobra lokalnej społeczności - pracownikom urzędu gminy, jednostek organizacyjnych, radnym oraz samorządowcom z innych gmin, składam najserdeczniejsze życzenia pomyślności, wytrwałości i satysfakcji w realizacji zadań samo-rządowych. Życzę, aby Państwa wysiłki były zawsze zauważane i doceniane przez mieszkańców. Wójt Gminy Leszek Łuczywek

Czerwiec

1.06. Z okazji Dnia Dziecka, wszystkim dzieciom, tym małym i tym trochę większym, życzymy wielu powodów do uśmiechu i radości. Samych sukcesów, rozwijania pasji i talentów. Niech każdy dzień będzie dla Was nową, pełną zabawy, przygodą. Życzymy spełnienia wszystkich marzeń i uśmiechu na co dzień. Dorośli.

7.06. Dalsze naprawy ubytków w gminnych drogach. Prace wykonano w Olempinie i Bobowiskach. Rozpoczęliśmy też naprawy na drodze w Górach, gdzie wkrótce prace będą kontynuowane.

14.06. W Domu Ludowym w Kaleniu odbyły się finałowe przesłuchania „**Międzynarodowego Konkursu poezji Jana Pocka**”. Został on zorganizowany przez Stowarzyszenie Pamięci Jana Pocka, którego prezesem jest p. Marian Burek. W jury zasiadły prof. Anna Brzozowska-Krajka, Agnieszka Mroczek, Monika Derecka, (we wcześniejszych eliminacjach również Barbara Kasperek). Przegląd poprowadziła Ewa Hadrian z Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej im.H. Łopacińskiego. Wśród przybyłych gości byli marszałek Zbigniew Wojciechowski, starosta Leszek Gorgol, prezes Lubelskiej Izby Rolniczej Gustaw Jędrejek, doradca ministra edukacji Marek Woch, Wójt Gminy Markuszów Leszek Łuczywek. Wśród wykonawców pojawili się recytatorzy z różnych zakątków Polski, a także z Ukrainy. W sumie do konkursu zgłosiło się 175 wykonawców. Serdecznie gratulujemy organizatorom i wykonawcom.

18.06. Szkoła Podstawowa im. Jana Pocka w Markuszowie obchodzi święto swojego Patrona.

20.06. "Powszechne czytanie poezji Jana Pocka na skwerku w Markuszowie". Wydarzenie zostało zorganizowane przez Stowarzyszenie Pamięci Jana Pocka, przy udziale Gminy Markuszów, GDK i Szkoły Podstawowej. Program: złożenie kwiatów pod pomnikiem poety, występ dzieci ze Szkoły Podstawowej im. Jana Pocka, recytacja wiersza przez finalistkę I Międzynarodowego Konkursu Recytatorskiego Poezji Jana Pocka w Kaleniu A. Filipiak-Matras, czytanie wierszy poety przez uczestników happeningu.

Zakończenie roku szkolnego 2020/21. 24 czerwca pożegnaliśmy VIII klasę, a 25 rok szkolny zakończyli pozostali uczniowie. Społeczność szkolna pożegnała również odchodzącą na emeryturę p. Wiesławę Białotę.

Uczniom, nauczycielom i pracownikom szkoły życzymy udanego i bezpiecznego wypoczynku!

List do dorosłych...

Kochani Dorośli! Zapewne wielu z Was miało okazję powiedzieć, że chcecie jak najlepiej dla nas - swoich dzieci, że pragniecie, żeby Wasze pociechy miały lepszą przyszłość, niż Wy.

Ale czy na pewno to „lepsze” nam zapewniacie?

Dobre wychowywanie i dbanie o dziecko to jedno, ale czy zwracacie uwagę na to, na jakim świecie i w jakim klimacie będą żyć Wasi podopieczni i potomkowie? Co obecnie dzieje się na świecie? Klimatyczna katastrofa jest coraz bliżej... Globalne ocieplenie, które spowodowane jest uwalnianiem się do atmosfery gazów cieplarnianych, w dużej mierze jest wynikiem działania ludzi. Poziom mórz wzrasta, następuje erozja regionów nadmorskich i nizinnych, topnieją czapy lodowce polarne, coraz intensywniejsze opady i wiele innych ekstremalnych zjawisk pogodowych. W części Europy coraz częstszym zjawiskiem są fale upałów, pożary lasów i susze. Ginią bezpowrotnie kolejne gatunki zwierząt, ptaków i roślin. Jeśli w tym momencie nie zaczniemy czegoś z tym robić to Wasi potomkowie nie będą mieli już może odpowiednich do życia warunków na świecie.

Od jakich rzeczy zacząć najlepiej? Oto kilka wskazówek dla nas wszystkich:

- Oszczędzaj wodę. Staraj się brać prysznic zamiast kąpeli w wannie, zbieraj deszczówkę w ogrodzie, zakręcaj kran podczas golenia się i mycia zębów.
- Segreguj śmieci i zachęcaj innych, by też to robili. Nie śmieć! Proszę! Sprzątaj po sobie – w lesie, na plaży, w parku, na pikniku. A jeśli masz zaśmieconą okolicę, zaproponuj sąsiadom wspólne sprzątnięcie. Czystsze otoczenie poprawia nastrój i nie tylko.
- Kupuj towary wielokrotnego użytku. Przemysł każdy zakup, a przed wyrzuceniem jakiegokolwiek rzeczy zastanów się, czy nie da się tego wykorzystać w jakiś inny sposób.
- Nie marnuj energii. Gaś po sobie światło i odłączaj od prądu urządzenia, których nie używasz.
- Zmień transport na bardziej przyjazny środowisku i tobie. Możesz omówić ze znajomymi bądź sąsiadami wspólne dojeżdżanie do pracy, lub w inne miejsca. W cieplejsze dni korzystaj z roweru.
- Szanuj przyrodę – rośliny i zwierzęta – bez nich nie będzie i nas!

Sukces działań w zakresie ochrony środowiska zależy od tego, ile osób się w nie zaangażuje. Zarażaj postawą ekologiczną innych. Zaczynaj od swoich najbliższych. Nie musisz głosić dzieciom kazań. Dawaj przykład – bo my uczyliśmy się obserwując Was!

Bardzo Was o to prosimy – my, młodzi...

Olga Tomaszewska

Wielkie sprzątanie gminy

22 kwietnia obchodziliśmy Światowy Dzień Ziemi. A nasze okoliczne lasy i rzeki wyglądają niestety tak...

Zatem czas rozpocząć sprzątanie! Akcję tę zainicjowała nasza młoda mieszkanka Olga Tomaszewska, która zwróciła uwagę wójta na zalegające w Kurówce śmieci. Wszystkim, którzy zaangażowali się w sprzątanie serdecznie dziękujemy i gratulujemy! Czasami warto rozejrzeć się dookoła i zobaczyć co możemy zrobić razem, bez waśni, sporów, z odrobiną chęci i wzajemnej życzliwości... Dla dobra nas wszystkich!

Miła niespodzianka spotkała nas na drodze pomiędzy Olszowcem a Zabłociem, okazało się, że myśliwi z Koła Łowieckiego PONOWA z własnej inicjatywy pozbięli część śmieci. Akcja zainicjowana przez pana Tomasza Michalewskiego trwała przez kilka tygodni. Serdecznie dziękujemy! Z lasu wywieźliśmy przyczepę pozbiętych śmieci.

30.04 sprząтали część swojego sołectwa mieszkańcy wsi Łany: Tomasz Tomaszewski, Olga Tomaszewska Weronika Samoń, Iwona Samoń, Matusz Suszek, Dawid Suszek, Darek Kosek, Zbyszek Paprota, Norbert Mazur, Piotr Adamczyk, Mateusz Adamczyk, Andrzej Mrozek, Paweł Jabłoński, Adrian Bartnik, Renata Bartnik, Jacek Bartnik i Adam Sumorek, Agnieszka i Leszek Łuczywek. Zebrano w sumie około 600 kg odpadów, które trafiły do Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych w Markuszowie.

6.05. sprząтали mieszkańcy Zabłocia: sołtys Edyta Staniak, Monika i Marcin Cieślik, Agnieszka Kozak, Krzysztof Gąszczyk i Leszek Łuczywek. Zebrano 31 worków śmieci oraz 4 worki gruzu.

16.05 Bardzo pracowita sobota! Wólka Kątna: sołtys Dariusz Gawron, radny Krzysztof Gawron, Wojtek Woch, Edward Woch, Jerzy Komsta, Agata i Mirosław Goreccy, Justyna, Krzysztof, Zuzanna i Iga Gawron, Aldona

i Wiktoria Dąbrowskie, Ania i Piotrek Gawron, Agata i Krzysztof Wójtowicz, Agnieszka i Lena Próchniak, Kasia, Krzysztof i Julia Wyskwar, Artur, Bartek, Piotrek Sankowscy, Marcel Bogusz, Ania Sankowska, Ilona i Martyna Woch, Agnieszka Woch, Natalia Witoszka, Katarzyna Zarzeka, Kewin, Krystian i Ala Lipińscy, Milena Rusinek, Marek Mazur, Kinga i Monika Mazur, Agnieszka i Leszek Łuczywek. **Gont na altance wykonali:** Adrian Dąbrowski, Krzysztof Gawron, Adam Próchniak, Jarek Wójtowicz, Darek Gawron, Sebastian Wyskwar, Robert i Patryk Woch, Szymon Rusinek, Jarek Woch, Krzysztof Wyskwar. Po wspólnym "czynie społecznym" był czas na kielbasę z ogniska!

Bobowiska: sołtys Magdalena Odzioba, Andżelika Odzioba, Maria Odzioba, Dominik Piech, Adrian Wójtowicz, Kuba Wójtowicz, Anna Syta, Przemysław Boreczek, Dorota, Anna, Sylwester, Hubert, Ewcia, Emil Pawłot, Agnieszka i Natalia Kobus, Agnieszka i Leszek Łuczywek.

Olempin: sołtys Marzanna Ogórek i radna Anna Filipiak, Natalia Pecio, Kacper Pecio, Tomasz Sepiół, Katarzyna, Paweł i Miłosz Podolscy, Anna, Zbigniew, Ola i Kacper Gąszczykowie, Gabriela Pecio, Anna Filipiak, Olga Stróżek, Damian, Pola Wiśnieccy, Maryla Jańczak, Julita, Wiktoria, Dawid i Tomek Jańczakowie, Rafał Dec, Marzanna Ogórek.

OSP Kaleń posprzątało drogę przy **Kaleńskich Dołach**, sprząтали: prezes OSP/radny Tadeusz Nowaczyk, Dominik Stasiak, Karol Osiał, Mateusz Kołodziej, Adrian Tkaczyk, Tadeusz Nowaczyk, Ewelina Jędruszevska i Gabriela Mańka. Na tym krótkim odcinku uzbierano aż 10 worków śmieci.

22.05. **Markuszów.** W akcji udział wzięli: sołtys Teresa Żurawska, Edyta Pawłowska, Maria Zgodzińska, Alina Smolak, Krzysztof Kowalski, Iza Gałkowska, Aneta Furdal, Iwona Grzegorzczak, Jadwiga Staniec i Bożena Tkaczyk-Żurawska.

Z dziejów Markuszowa

cz.1 „Od średniowiecznej osady po nowożytny ośrodek miejski” (pocz. XII w. – poł. XVI w.)

Gdyby ktoś zapytał nas wprost: „Ile lat liczy sobie Markuszów?” to z czystym sumieniem i bez obawy o posądzenie o niewiedzę możemy odpowiedzieć iż „nie wiadomo” - przekazy historyczne bowiem wcale nie precyzują tej daty. Owszem, pierwsze wzmianki o *Markuszowicach* pochodzą już z roku 1317, przy okazji nadania im przez ówczesnego księcia krakowskiego (a późniejszego króla) Władysława zwanego Łokietkiem, niewiele mówiącego dzisiaj aczkolwiek mającego wówczas duże znaczenie osadniczego prawa średniego (szczegóły później), jednak gdyby pogrzebać dokładniej w materiałach archiwalnych to trafimy na średniowieczne *Liber beneficiorum* słynnego Jana Długosza, który wspomina w nim iż „(...) w 1430 roku (...) proboszcz markuszewski (...) musi (...) płacić dziesięcinę klasztorowi świętokrzyskiemu OO. Benedyktynów”. Cóż sensownego z tego wynika? Benedyktyni z klasztoru na Świętym Krzyżu otrzymali od Bolesława Krzywoustego nadania dziesięciny z ziemi lubelskiej po najazdach Rusinów z lat 1132-1135, zatem skoro nadania objęły również Markuszowice to teoretycznie musiały one już w tym okresie istnieć, a data powstania osady przesunęłaby się automatycznie z początku XIV wieku do początków wieku XII. Zatem 700 lat czy może więcej? Zważywszy na fakt iż we wspomnianym roku 1317 musiał istnieć tu już dość zorganizowany organizm osadniczy, możemy przyjąć iż powiązanie świętokrzyskiej dziesięciny z początkami Markuszowic jest w jakimś stopniu uzasadnione i w jakimś kształcie istniały one już w I połowie XII wieku (podobnie jak Kurów, o którym pierwsze wzmianki pochodzą z roku 1185 r.) – zatem ok. 900 lat? Brzmi co najmniej dumnie... Znając już mniej więcej odpowiedź na chronologiczne rozważania, możemy teraz zadać kolejne dwa, nie mniej istotne pytania – dlaczego akurat Markuszowice, a nie np. Kraków czy inna Warszawa oraz gdzie konkretnie mogły znajdować się ich pierwotne zabudowania? Jeśli chodzi o pierwsze pytanie to winowajcę nazwy *Markuszowice* (lub *Markuszewice*, bo taka też nazwa pojawia się w wielu historycznych opracowaniach) upatrywać można w imię Marku, domniemanym założycielu wsi w dolinie rzeczki Łachy (tj. obecnej Kurówki) – po dodaniu do łacińskiej wersji tego imienia (*Marcus*) przyrostka *-owice* otrzymalibyśmy właśnie Markuszowice. Czy tak było naprawdę – tego nie wiemy, jednak jest to bardzo prawdopodobna teoria. Jeśli zaś chodzi o kwestie lokalizacyjne – źródła archiwalne wskazują jako pierwotny ośrodek markuszowskiego osadnictwa tereny począwszy od dzisiejszych Łan na zachodzie po współczesne ulice Środkową i Ogrodową na wschodzie, z centrum przypadającym w rejonie kościoła parafialnego i skrzyżowania ulic Lubelskiej i Cmentarnej (czyli w rejonie współczesnej Biedronki). Przyjrzyjmy się teraz nieco bliżej jego rozwojowi na przestrzeni wieków, w ramach którego nie zabrakło i wzlotów i upadków, współdzielonych z losami całego kraju.

Zacznijmy od początku i powróćmy do otrzymanego w 1317 r. prawa średniego (oznaczającego dla danej osady m.in. zwolnienie z sądownictwa kasztelańskiego i/lub urzędników książęcych na rzecz lokalnego sołtysa, swoboda handlu i rzemiosła) – ów stan nie trwał w Markuszowicach zbyt długo gdyż już w 1330 r. uzyskały one przeniesienie na jeszcze korzystniejsze prawo magdeburskie. Stało się to najprawdopodobniej dzięki dobrym kontaktom ówczesnego właściciela Markuszowic, Ostasza z Bejsc (protoplasty rodu Firlejów) z księciem Władysławem. Dla samej osady oznaczało to dość istotne zmiany, zarówno w sferze organizacyjnej (nieregularne do tej pory osadnictwo stało się bardziej zwarte i scentralizowane, a osadnicy otrzymywali od właściciela ziemskiego jednakowej wielkości działki gruntowe), gospodarczej (obowiązki podatkowe osadników względem właściciela ziemskiego sprowadzały się do z góry określonej daniny pieniężno-naturalnej, nadwyżki pozostawały w rękach chłopów co siłą rzeczy motywowało ich do jak najbardziej efektywnego gospodarowania) oraz społecznej (tworzono wówczas coś na kształt lokalnego samorządu, odpowiedzialnego za większość miejscowych spraw, a wybieranego spośród lokalnej społeczności z wraz ze stojącym na jego czele sołtysem). Nad spokojną pracą poddanych czuwał obronny dwór dziedzica, strategicznie usytuowany wśród stawów na południe od miejscowości (w dzisiejszym krajobrazie bez trudu można odnaleźć miejsce gdzie prawdopodobnie się znajdował), a mając taki parasol ochronny kmiecie mogli w spokoju zażyć odpoczynku np. w karczmie, leżącej w centrum wsi przy trakcie lubelskim. Oprócz sfery społeczno-gospodarczej nie mniej istotne były także kwestie duchowe – w latach 1374-1424 utworzona została parafia Markuszowice, której ośrodkiem był powstały na początku XV wieku drewniany kościół p.w. św. Małgorzaty, znajdujący się w miejscu obecnego kościoła parafialnego p.w. św. Józefa. Parafia obejmowała swoim zasięgiem - poza Markuszowicami - także dzisiejsze miejscowości Kaleń, Kłodę, Zabłocie oraz Choszczów.

Przez kolejne 100 lat, licząc od momentu nadania Markuszowicom prawa magdeburskiego w roku 1330, kilkakrotnie zmieniały one swoich właścicieli, niemniej było to na zasadzie przysłowiowego „wszystko zostaje w rodzinie”: w roku 1351 spadkobiercą Ostasza z Bejsc został bowiem jego syn Eustachy, kasztelan lubelski, po nim w roku 1380 Markuszowice w spadku objął jego syn Piotr (przedstawiciel pobocznej linii Firlejów), następnie w latach 1399-1425 majątkiem zarządzali naprzemiennie synowie Piotra Jaśko i Andrzej, by wreszcie w roku 1425 dziedzicem Markuszowic został syn Andrzeja – Jan, który doszedł do godności podczaszego lubelskiego i kasztelana żarnowskiego. Dwaj ostatni właściciele wiele wysiłku włożyli w rozwój podległych im ziem, m.in. lokując w pobliżu Markuszowic nowe osady (dzisiejsze Zabłocie, Kłodę oraz Choszczów), fundując kościół p.w. św. Małgorzaty, udzielając licznych pożyczek pod zastaw majątkowy (co owocowało niekiedy powiększeniem włości), a gdy trzeba było to i twardo sądząc się z właścicielami sąsiednich dóbr o wyrządzone krzywdy i straty na majątku.

“Kukielki z igielki” - teatr z Markuszowa

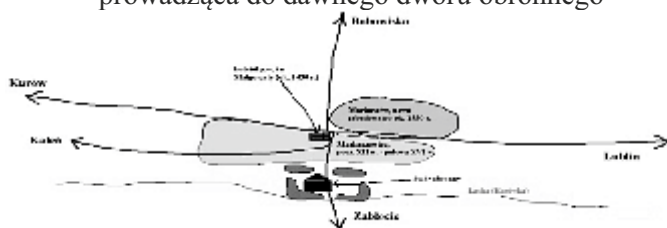
Teatr “Kukielki z Igielki” ma swoją siedzibę w Markuszowie. Współtworzą go przyjaciółki uwielbiające pracę z dziećmi i dla dzieci: **Elżbieta Król-Salum** - twórczyni teatralnych lalek i scenografii oraz **Hildegarda Wójtowicz** - autorka scenariuszy i bajek dla dzieci. Zanim jednak teatr otrzymał swoją nazwę i zdomowił się w Markuszowie, był “projektem międzynarodowym” i z powodzeniem działał kilka lat przy Polskiej Misji Katolickiej w Stuttgarcie. Elżbieta Król-Salum - sama, wykorzystując każdą wolną chwilę - tworzyła przepiękne kolorowe lalki oraz pracowite, nietuzinkowe scenografie, organizowała przedstawienia, które zachwycały zarówno dzieci jak i dorosłych. Tymczasem Hildegarda Wójtowicz pisała i przysyłała z Chicago scenariusze dla tych kukielkowych przedstawień. Wspólne dzieło nacechowane ogromną pasją, przybliżyło i przybliżyło polskim dzieciom piękne baśnie, legendy, kulturę i historię Polski. Pomysł utworzenia teatru dla dzieci i młodzieży na rodzinnej Lubelszczyźnie narodził się niemal dwa lata temu i dochodził do skutku powoli. Elżbieta wciąż rozwijała i ulepszała technikę wykonywania kukielek, tak że jej lalki przedstawiające postaci historyczne mają dziś rysy twarzy bohaterów, zaś Hildegarda tworzyła scenariusze dla kolejnych teatralnych przedstawień. W lutym ubiegłego roku udało się wreszcie wszystko dopiąć na ostatni guzik i pierwsze przedstawienie - „Smok Wawelski” - było gotowe. Umówione występy jednak nie doszły do skutku. Niestety pandemia pokrzyżowała teatralne plany... Czekając aż sytuacja się unormuje, teatr pracował nad przygotowaniem następnych teatryków - „Niepodległość” i „Bitwa Warszawska” tym razem adresowanych do młodzieży. Niestety nic jednak nie wskazywało na to, by przedstawienia mogły w najbliższym czasie zostać wystawione na żywo, dlatego teatr postanowił wykorzystać nowe technologie do zaprezentowania swoich przedstawień szerszemu gronu odbiorców. Z pomocą rodziny i przyjaciół, w tym mieszkańców Markuszowa, zrealizowane zostało nagranie przedstawienia „Smok Wawelski”. Nagranie udostępniane jest obecnie przez internet zainteresowanym szkołom i przedszkolom. W przygotowaniu są już kolejne teatryki: „Podróż na Galapagos” i „Kwiat Paproci”. Mamy nadzieję, że te przedstawienia dzieci będą już mogły obejrzeć na żywo! Osoby zainteresowane działalnością teatru “Kukielki z Igielki” zachęcamy do odwiedzenia jego strony: www.kukielkizigielki.pl oraz do śledzenia jego artystycznych poczyniń na Facebooku.

Elżbieta Król-Salum

Po śmierci Jana Markuszowice, zarządzane przez jego potomków nie podupadły, a wręcz przeciwnie – zmierzały ku początkom swojego złotego okresu, gdy to w roku 1521 za sprawą prawnuczki Jana, Katarzyny, zostały odsprzedane kasztelanowi krakowskiemu, Mikołajowi Firlejowi z Dąbrowicy. Dla położonej nad Kurówką osady było to równoznaczne ze współczesnym trafieniem 6-ki w Lotto: w ten oto sposób trafiła bowiem w ręce głównej linii rodu Firlejów, jednego z najpotężniejszych wówczas rodów magnackich w ówczesnej Małopolsce (obejmującej wówczas tereny od Krakowa po Lublin), którego przedstawiciele sprawowali liczne wysokie urzędy państwowe i zarządzali jeszcze bardziej licznymi majątkami ziemskimi. Dla dalszego rozwoju Markuszowice największe zasługi położył syn Mikołaja, Piotr (w latach 1538-1545 wojewoda lubelski), który był inicjatorem ich przekształcenia w ośrodek miejski. Nowe miasto rozplanowano na północny-wschód od istniejącej wówczas zabudowy (m.in. wytyczając współczesny rynek przy trakcie lubelskim), pozostawiając niejako na uboczu dzisiejsze Łany, które zostały oddzielone od „miejskich” Markuszowice jako wieś Markuszowice-Łany. Dokładna data przekształcenia nie jest tu znana, na pewno nastąpiło to pomiędzy 1531 a 1553 (ostatnia data w kronikach w której Markuszowice występują jako wieś oraz pierwsza, w której pojawiają się już jako miasto), powszechnie przyjmując ją w okolicy roku 1550. Na dowód podniesienia swojej rangi Markuszowice – a od teraz już Markuszów – otrzymały herb ze złotym lampartem (firlejowski Lewart) na błękitnym tle. Położenie przy głównym trakcie z Lublina w kierunku zachodnim dawało duże nadzieje na dalszy rozwój nowo powstałego miasta. Jak do tego doszło, że do tego niestety nie doszło – o tym w części drugiej...

Grobla wśród stawów na Łanach, prowadząca do dawnego dworu obronnego

Mapka poglądowa

Bibliografia: 1. S.Łowczak, *Burzliwa historia Markuszowa*, Markuszów 2001, 2. *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Markuszów*, Załącznik nr 1 do *Uchwały nr XXII/130/2013 Rady Gminy Markuszów z 30.12.2013r.* Materiały graficzne: opracowanie własne Autora (zdjęcia i mapka)

Paweł Grudzień

Jan Pocek

właśc. **Jan Poczek** (ur. 4 maja 1917 w Zabłociu, zm. 26 czerwca 1971 w Kaleniu) – współczesny polski pisarz ludowy, działacz społeczny i literacki.

W 1930 r. Jan Pocek ukończył siedmioklasową Szkołę Powszechną w Markuszowie, uzyskując na świadectwie siódmej klasy ogólną ocenę bardzo dobrą. Wstąpił do miejscowego koła Związku Młodzieży Wiejskiej RP „Wici”. Wkrótce został sekretarzem związku sąsiedzkiego. Organizacja ta, a zwłaszcza jej organ prasowy, tygodnik „Wici”, wywarły decydujący wpływ na kształtującą się osobowość przyszłego poety. Wiersze tu drukowane różniły się znacznie od tradycyjnych wzorów literatury Ludowej. Utwory wiciarzy wyrażały gorące pragnienie przebudowy społecznej i kulturalnej wsi. Jan Pocek pod koniec 1945 roku został członkiem Oddziału Wiejskiego Związku Zawodowego Literatów Polskich. Dorywczo pracował w spółdzielni rolnej w Markuszowie. Rok później zapisał się na Spółdzielczy Kurs Korespondencyjny. W latach 1945–1947 ogłosił w prasie około trzydziestu wierszy. W czerwcu 1949 r. Pocek złożył w „Czytelniku” swój nowy tomik wierszy zatytułowany *Chłopskim słowem*. Tomik ten nie ukazał się i nie wiadomo nawet, jakie zawierał utwory. W okresie rodzącego się socrealizmu jego wiersze były nie do przyjęcia. W listopadzie 1948 roku złożył podanie o pracę w Zarządzie Głównym Towarzystwa Uniwersytetów Ludowych. Odpowiedziano mu, że w związku z reorganizacją instytucji niemożliwe jest skorzystanie z jego oferty. 3 kwietnia 1948 roku zawarł związek małżeński z Marianną Wiśniecką we wsi Kaleń.

W latach 50. ubiegłego wieku Pocek został członkiem Stowarzyszenia Dziennikarzy Polskich i Związku Zawodowego Pracowników Przemysłu Graficznego, Prasy i Wydawnictw. Jako dziennikarz nie osiągnął jednak fortuny. W Warszawie przebywał do 1957 roku. Po powrocie do Kalenia krótko pracował w Markuszowie jako magazynier piekarni, ale ze względu na zły stan zdrowia zrezygnował z tego zajęcia. Zajął się pracą na roli. Wkrótce odnalazł się jako poeta. Jakby nie istniała kilkuletnia przerwa, powrócił do dawnej poetyckiej wizji świata. W 1959 jego wiersze ukazały się w „Chłopskiej Drodze” i „Orce”. W tym samym roku otrzymał pierwszą nagrodę w konkursie poetów ludowych ogłoszonym przez Lubelski Oddział Stowarzyszenia PAX.

W roku 1965 zwołano w Lublinie pierwszy Ogólnopolski Zjazd Pisarzy Ludowych. Powołano do życia Międzywojewódzki Klub Pisarzy Ludowych. Jan Pocek został wiceprzewodniczącym jego zarządu. W roku 1967 z okazji jubileuszu pięćdziesięciolecia urodzin otrzymał za całokształt twórczości Literackiej nagrodę Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Lublinie. Był również członkiem, założycielem Stowarzyszenia Twórców Ludowych w 1968 r.

Jan Pocek zmarł w Kaleniu 26 czerwca 1971 roku i został pochowany na cmentarzu w Markuszowie. W roku następnym, dzięki staraniom Stowarzyszenia Twórców Ludowych, z funduszu Ministerstwa Kultury i Sztuki oraz Wydziału Kultury PWRN w Lublinie, na grobie poety postawiono obelisk wykonany przez artystę plastyka Mariana Śwista. W 1983 roku w Markuszowie odsłonięty został jego pomnik. Spuścizna poety została przekazana do Muzeum im. J. Czechowicza w Lublinie.

W dowód uznania dla talentu zmarłego poety, 9 stycznia 1972 roku redakcja „Chłopskiej Drogi” ustanowiła doroczną nagrodę artystyczną Im. Jana Pocka, przyznawaną ludowemu twórcy wyróżniającemu się talentem, wyobraźnią i pracą w dziedzinie literatury lub plastyki ludowej. Od 1972 r. Stowarzyszenie Twórców Ludowych organizuje doroczny Ogólnopolski Konkurs Literacki im. Jana Pocka, adresowany do pisarzy amatorów, związanych ze środowiskami wiejskimi i prowincjonalnymi, „zakorzenionymi” w kulturze ludowej lub odwołujących się do jej wartości i estetyki. Nagroda i konkurs utrwalają pamięć poety i wzbudzają też coraz szersze zainteresowanie jego twórczością.

Dzieła: 1947, Łódź: *Zgrzebne pieśni*, 1963, Lublin: *Malwy*, 1973, Łódź: *Wiersze*, 1981, Inowrocław: *Głasy ziemi*, 1980, 1984 Lublin: *Poezje*, 1990, „Twórczość Ludowa”: *Jakże mi rzucić, Jeszcze*, 1988, Inowrocław: Pocek, 1991, „Twórczość Ludowa”: *Chłopskim słowem, Frasobliwy, Powrócę, Przybiłem, Rodzinna wieś*, 2017, Lublin: *Poezje*. (https://pl.wikipedia.org/wiki/Jan_Poczek)

Pamięci Jana Pocka

*Poeto Janie stroiłeś świat srebrem i złotem,
ojcowskie zagony kąpałeś w blasku zórz,
przydawałeś im wszechmocy żytniej,
pieściliś niebem chłopskich dłoni,
otulałeś chustą gwiazd,
Słyszałeś mowę pól wonniejszą od chabrów,
widziałeś ich radość ukrytą w makach,
a cierpienie zamknięte w ostach,
rodzwaniałeś muzyką derkaczy i wilg,
barwiłeś głogiem, błękitnym lnem.
Wraz z pszeniczną dolą
siadałeś na ciepłych kolanach ziemi
piłeś ciszę w pucharach kąkoli,
usypiałeś świat w srebrnej kołysce ziół,
chodziłeś wierzwą po łąkach i smugach.
Mistrzu Janie, urodzony przed wiekiem w wiejskiej
izbie, urzeczony urodą rodzinnej ziemi,
ukazałeś nam jej niezwykle piękno,
nauczyłeś miłości prostej,
lecz takiej co wieczność przenika,
pozostawiłeś pokoleniom niezniszczalne ziarno poezji.*

Elżbieta Wójtowicz

Od 1972 roku organizowane są co roku Ogólnopolskie Literackie Konkursy Imieniem Jana Pocka. Wiersz ten w 2017 - w rocznicę 100lecia urodzin Jana Pocka zdobył nagrodę specjalną.

Mój niezwykły Dziadek

- wywiad z Panią Weroniką Kobus
wnuczką Jana Pocka - patrona naszej szkoły.

- Wiemy, że w 1945 r. Jan Pock opublikował w prasie około 30 wierszy. Jak Pani dziadek zaczął przygodę z pisaniem?

Od młodości ciągnęło go do książek, które nie były kiedyś tak powszechnie dostępne, jak teraz. Mimo to czytał w każdej wolnej chwili, których nie było zbyt dużo, bo pomagał w gospodarstwie. I tak zrodziła się jego miłość do poezji, do odskoczni jaką dawało słowo pisane. Sam pisać zaczął w wieku około 20 lat, na początku do tygodnika „Wici”. W czasie II wojny światowej jego wiersze ukazywały się w prasie „podziemnej” – „Orle Ciosy”. Wydano też kilka tomików jego wierszy zarówno za życia, jak i pośmiertnie.

- Kto był autorytetem Jana?

Trudno jednoznacznie stwierdzić kto był autorytetem dziadka. Stykał się on z wieloma „samorodnymi” poetami, pisarzami ludowymi. Myślę, że to, że byli ludzie żyjący podobnie jak on – na wsi - zachęcało go i motywowało do rozwoju poetyckiego. Spotykał innych ludowych twórców, którzy borykali się z podobnymi problemami, rozumieli się nawzajem i szanowali.

- Znaczna część utworów Jana Pocka dotyczy tematyki religijnej i patriotycznej. Wszystkie jego wiersze dotyczą wartości najważniejszych w życiu człowieka, takich jak: dom rodzinny, matka... A jaka tematyka podoba się Pani najbardziej?

Piękne są wiersze pisane o matce i ojcu. Pokazują ogrom uczuć i emocji, ale przede wszystkim szacunek do rodziców. W dzisiejszych czasach zabiegania, internetu, telefonów powinniśmy się zatrzymać, przeczytać taki wiersz i zastanowić się czy poświęcamy bliskim wystarczająco czasu i serca. Takie wiersze to chwila refleksji. Pięknie opisywał też przyrodę, która go otaczała, złote pola, kwitnące wiśnie, trudy pracy na roli.

- Moim ulubionym wierszem, który za każdym razem mnie porusza jest utwór „Z meldunkiem”. Który wiersz wywołuje w Pani najwięcej emocji?

Dziadek napisał wiele pięknych wierszy, które chwytają za serce swoją szczerością i prostotą. Trudno jest wybrać ten jeden ulubiony. Bardzo lubię te: „matce”, „ojcu”,

„szczęście rodzinne”, „w kraj szczygłów”, „z pola”, „ziemia rodzinna”, „miłość”.

- Czy słyszała Pani o ulubionym zakątku, w którym pisał? Czy miał takie swoje miejsce?

Nic mi o tym nie wiadomo. Dziadek pisał, gdzie mógł i kiedy mógł. Często po dniu spędzonym w polu siadał przy stole i przelewał na papier swoje emocje, obserwacje i przemyślenia.

- Skąd czerpał inspirację do swoich wierszy?

Dziadek pisał o otaczającym go świecie. Był prostym człowiekiem i w prostych słowach opisywał to, co było mu najbliższe: pola, łąki i lasy, miłość do rodziców i żony, trudy życia na wsi. W okresie okupacji tematyka zmieniła się na wojenną, oddawała realia tamtejszych czasów. Dominują jednak wątki z życia codziennego takie jak życie, śmierć, radości i smutki, trudy życia na wsi. Inspiracją dziadka był świat, który go otaczał. Było to niewyczerpane źródło.

- Jakie zainteresowania, oprócz pisania wierszy, miał Pani dziadek? Czym się zajmował?

Jak na człowieka ze wsi przystało zajmował się pracą na roli. Nie przynosiła jednak ona wiele dochodu. Poza pracą w polu dorabiał w gminie, spółdzielni, piekarni, na budowie. Miał wiele zajęć i nie bał się żadnej pracy. W pewnym momencie wyjechał do Warszawy, żeby pracować jako dziennikarz w redakcji „Gromady”.

- Czy Jan Pock cieszył się za życia uznaniem jako poeta?

Wielu ludzi go ceniło. Przede wszystkim za to, że był dobrym i uczciwym człowiekiem. Ale był także świetnym poetą, miał swoich entuzjastów. Gdyby było inaczej, nie ukazały by się tomiki jego wierszy. Nadal są osoby, które uważają, że był wielkim poetą ludowym. Urzekał ludzi prostotą swoich wierszy i miał swoich wielbicieli.

- Co sądzi Pani o działalności Jana w życiu społecznym? Podobno wstąpił do Związku Młodzieży Wiejskiej i dużo się tam udzielał. Czy oprócz tego uczestniczył aktywnie gdzie jeszcze?

O tak, dziadek był osobą bardzo aktywną społecznie. Zaczynał od Związku Młodzieży Wiejskiej, w czasie II wojny światowej przyłączył się do Batalionów Chłopskich, gdzie pisał dla „Orlich Ciosów”, których to nazwę wymyślił. Przystąpił do Tajnego Związku Pisarzy Chłopskich, znalazł się także w gronie pisarzy skupionych wokół pisma „Wieś Tworząca”. Został członkiem Koła Literatów Ludowych w Lublinie, a następnie Wiejskiego Związku Zawodowego Literatów Polskich. Zainicjował powstanie puławskiego Klubu Twórców Ludowych (istniejącego do dziś), uczestniczył również przy założeniu Stowarzyszenia Twórców Ludowych w Lublinie. Był osobą, która nie potrafiła usiedzieć na miejscu, stale coś robił, gdzieś się udzielał.

- Jakie pamiątki posiadacie Państwo po dziadku?

Niestety posiadamy bardzo mało pamiątek. Niedługo po śmierci dziadka babcia oddała znaczną większość, jeśli nie niemal wszystko co posiadała, do Muzeum Czechowicza w Lublinie. Są tam rękopisy, maszynopisy, zdjęcia i wiele innych rzeczy.

- Z jakiego osiągnięcia dziadka jest Pani najbardziej dumna i dlaczego?

Dziadek był osobą niezwykłą, w szczególny sposób postrzegał świat i swoje spostrzeżenia przekładał na wiersze. I chyba o to tu chodzi i z tego jestem najbardziej dumna - że był sobą, prostym człowiekiem, który wiele przeżył w życiu, wiele doświadczył, a pozostał niezmienny. Nie użalał się nad losem ani nie wywyższał jako poeta, tylko brał życie takim, jakie jest. Pisał swoje proste wiersze zawierające w sobie ziarno wiejskiego życia. Dostrzegał piękno w otaczającym świecie, w kwitnącej wiśni, w trudzie orki.

- Co chciałaby Pani przekazać dziadkowi, gdyby żył?

To, że szkoda, iż go nie poznałam. Fajnie by było mieć drugiego dziadka. Kto wie jakby potoczyło się nasze życie, gdyby był z nami. Może ja też bym pisała wiersze? Tego nie dowiemy się nigdy...

wywiad przeprowadziły:

Weronika Samoń i Oliwia Gawarecka ucz. kl VII b,
pod kierunkiem p. Katarzyny Banaszek

ŁAKA

*nie pojmuję twej — ląko — mowy
niebieskiej złotej zielonej
nawet gdy w twego ruczaju wody
zanurzę swe stopy i dłonie...
wiem tylko że w dni gorące
nad piersią twą strojną kwiatem
chwije się złote słońce
na lodydże ważki. skrzydlatej...
i świerszcze — artyści młodzi
malują w cieniu zielonym
szczygłom na głowach jagody
bocianom na skrzydłach zagony*

URODA CZERWCA

*oto ze słońca się wystłonecznia
oto się z nieba wyblękitnia
wielka uroda ciepłego czerwca
by pięknem karmić pszenne żyta
choź jeszcze w blasku jest niewidoczna
i wielkie oczy tęczą nie płoną
każda uklęka przed nią stokrotka
i w ślad jej pędzą charty zagonów
a potem chłopki które len pielą
gdy ujrzą płynącą po błękitach
podnoszą oczy mówiąc z nadzieją:
pył niebem płynie: kwitną żyta*

Jan Pocek

Ochotnicza Straż Pożarna

Kolejny rok druhowie z OSP Markuszów prężnie działają na terenie naszej gminy i zwalczają miejscowe zagrożenia. Od początku 2021 roku nasz zastęp wyjeżdżał już do 24 zdarzeń. Blisko 50% wyjazdów to zdarzenia drogowe lub pożary pojazdów mechanicznych. Reszta to miejscowe zdarzenia takie jak: plamy ropopochodne, powalone drzewa czy pożary zabudowań. Jednostka cały czas prężnie się rozwija. Dzięki funduszom takim jak 5000+, funduszom sołeckim Gminy Markuszów, Krajowemu Systemowi Ratowniczo Gaśniczemu oraz z urzędu gminy Markuszów został pozyskany nowoczesny sprzęt, który pomoże strażakom nieść pomoc potrzebującym. W tym roku pozyskano buty Rosenbauer, rękawice ochronne Patron Fire long, ubranie specjalne Raptor NXT, hełm Dragon, rozdzielacz liniowy, nożyce do prętów, tłumnice gumowe, wciągnik łańcuchowy czy noże ratownicze. Druhowie z ochotniczej straży pożarnej w Markuszowie korzystają z wielu kursów ratowniczych oferowanych przez Komendę Powiatową Państwowej Straży Pożarnej w Puławach, by doskonalić swoje umiejętności żeby jak najlepiej dbać o bezpieczeństwo mieszkańców gminy Markuszów.

Patryk Szczurowski

Dzień Dziecka w Zabłociu

Z okazji Dnia Dziecka na najmłodszych mieszkańców Naszego Sołectwa (i nie tylko) 20 czerwca czekały kolorowe „dmuchańce”. Pomimo upału dzieciaki bardzo aktywnie spędziły to niedzielne popołudnie - zabawom na zjeździe i zamku nie było końca. Regenerację sił do dalszej zabawy zapewnił słodki poczęstunek oraz napoje dla wszystkich uczestników. Nie zabrakło też „małej gastronomii” czyli tego, co dzieciaki lubią najbardziej popcornu, waty cukrowej i mrożonych soków. Ci, którzy chcieli „schować” się przed słońcem grali w ping-ponga i cymbergaja w Domu Ludowym.

Nie lada atrakcją okazał się przyjazd radiowozu policyjnego. Dzieciaki postanowiły szczegółowo sprawdzić jego wyposażenie, oczywiście za zgodą panów policjantów z Komisariatu Policji w Kurowie, za co im bardzo dziękujemy. Wsparcia finansowego na zorganizowanie Dnia Dziecka udzieliła nam Gminna Komisja Przeciwdziałania i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Markuszowie.

Edyta Staniak

Stowarzyszenie Pamięci Jana Pocka w 50. rocznicę śmierci poety w ramach „WIOSNY Z POEZJĄ JANA POCKA” zorganizowało dwa wydarzenia kulturalne: I MIĘDZYNARODOWY KONKURS RECYTATORSKI POEZJI JANA POCKA w Kaleniu i powszechne czytanie poezji poety na skwerku w Markuszowie.

14 czerwca Prezes Stowarzyszenia Pamięci Jana Pocka Marian Burek otworzył **I Międzynarodowy Konkurs Recytatorski Poezji Jana Pocka w Kaleniu**. Powitał rodzinę poety, finalistów, członków Komisji Konkursowej przedstawiciele Ministerstw, Instytucji Samorządowych, Uczelni, Stowarzyszeń, mieszkańców. Podkreślił fakt, że Konkurs jest wydarzeniem kulturalnym realizowanym po prawie czterdziestu latach, jako jeden z wniosków konferencji „Jak upowszechnić nieznanego twórcę i jego dzieło na przykładzie Jana Pocka”, która odbyła się w dniach 7–11 grudnia 1981r. w Kazimierzu Dolnym.

Do konkursu zgłosiło się 175 osób w trzech grupach wiekowych. Komisja czteroosobowa w składzie 28 maja 2021 r wyłoniła finalistów, których gościmy obecnie w urokliwym, sielskim Kaleniu w którym bliską ludziami poezję tworzył Jan Pock.

Komisja Konkursowa I Międzynarodowego Konkursu Recytatorskiego Poezji Jana Pocka w składzie przewodnicząca prof. dr hab. Anna Brzozowska-Krajka, oraz mgr Agnieszka Mroczek dyrektor Szkoły Podstawowej im. Jana Pocka w Markuszowie i inż. Monika Derecka wnuczka poety Jana Pocka wyłoniła zwycięzców: W grupie szkół podstawowych: I miejsce Hubert Toporyński (SP im. K. Makuszyńskiego w Rzeczy), II Joanna Lendzion (Łukowski Ośrodek Kultury), III Ewa Jędryka (SP im. M. Kopernika we Wrzosowej). W grupie szkół ponadpodstawowych: I miejsce Kacper Siwiak (Łukowski Ośrodek Kultury), II Kamila Osieleniec (IX LO im. M. Kopernika w Lublinie), III Sebastian Ruta (Zespół Szkół Ekonomicznych w Mińsku Maz.), wyróżnienie Martyna Wójcik (LO im. B. Głowackiego w Opatowie). W grupie osób dorosłych: I miejsce Anna Filipiak-Matras (pracownik Puławskiego Ośrodka Kultury „Dom Chemika”), II miejsce Anna Godos (nauczyciel Szkoły Podstawowej Sióstr Niepokalanek w Jarosławiu). Wyróżniono również młodzież ze szkoły w Markuszowie: Weronikę Wiśniewską, Oliwię Gawarecką, Weronikę Samoń, Katarzynę Banaszek oraz ze Specjalnego Ośrodka dla młodzieży niedowidzącej z Bydgoszczy.

Wszyscy uczestnicy finału oraz recytatorzy z Kujawsko-Pomorskiego Specjalnego Ośrodka Szkolno Wychowawczego nr 1 dla Dzieci i Młodzieży Słabo Widzącej i Niewidomej im. Louisa Braille'a w Bydgoszczy oraz SP im. J.Pocka w Markuszowie otrzymali nagrody rzeczowe w postaci gadżetów, albumów i książek, które ufundowały: Lubelska Izba Rolna, Gmina Markuszów, Powiat Puławski, Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego, Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. H.Łopacińskiego w Lublinie, Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, Wyższa Szkoła Społeczno-Przyrodnicza w Lublinie, Dwór Bogucin, osoby prywatne. Zwycięzcy otrzymali statuetki zaprojektowane przez artystę rzeźbiarza Henryka Burzeca w 1981r., a ufundowane przez Urząd Gminy w Markuszowie oraz Starostwo Powiatowe w Puławach, tablety, które wręczył Gustaw Jędrejek Prezes Zarządu Lubelskiej Izby Rolnej. Nagrodę specjalną Prezesa Zarządu Głównego Stowarzyszenia Pamięci Jana Pocka dla najlepszego recytatora zagranicznego w postaci statuetki otrzymała Julija Sydoriak, reprezentantka Ukrainy.

Podsumowując I Międzynarodowy Konkurs Recytatorski Poezji Jana Pocka w Kaleniu Prezes Stowarzyszenia Pamięci Jana Pocka wyraził zadowolenie z poziomu zaprezentowanego przez wszystkich finalistów, podkreślił fakt, że projekt swym zasięgiem objął wszystkie rejony Polski i państwa ościenne, przyczynił się znacząco do popularyzacji twórczości Jana Pocka, pobudzenia zainteresowania poezją, oraz rozwijanie umiejętności pięknego wystawiania.

W niedzielne przedpołudnie 20 czerwca, mieszkańcy Markuszowa i okolic mieli możliwość uczestniczyć w **powszechnym czytaniu poezji poety na skwerku w Markuszowie, spotkanie rozpoczęło od złożenia kwiatów pod pomnikiem Poety dłuta Jarosława Furgala**. Prezes M. Burek przypominał niekwestionowane zasługi Jana Pocka dla powrotu gminy Markuszów na mapę administracyjną Polski z dniem 1 stycznia 1984 rok, jej reaktywację po 10-ciu latach niebytu, utworzenie Puławskiego Klubu Twórców Ludowych w 1959, Stowarzyszenia Twórców Ludowych w 1966 i wprowadził uczestników w klimat poezji poety. Wystąpiły dzieci ze Szkoły Podstawowej im. Jana Pocka w Markuszowie i Anna Filipiak-Matras zdobywca statuetki w I Międzynarodowym Konkursie Recytatorskim Poezji Jana Pocka w Kaleniu. Burza oklasków była nagrodą dla występujących, a prowadząca Pani Ewa Hadrian rozpoczęła powszechne czytanie wierszy poety.

Cykl wydarzeń kulturalnych związanych z obchodami 50-tej rocznicy śmierci poety ma być kontynuowany jesienią b.r. zgodnie z deklaracją p. Agnieszki Bartuzi reprezentującą dyrektora NIKiDW na Walnym Zebraniu Stowarzyszenia Pamięci Jana Pocka we wrześniu 2020 r. Wielbicieli jego poezji, czekają na zapowiedzianą puławską konferencję „Tradycyjna triada hierarchii wartości: prawda, dobro, piękno w poezji Jana Pocka”, która ma zwieńczyć cykl wydarzeń związanych z rocznicowymi obchodami. (więcej na: <https://poczek.pl/>)

Marian Burek, Tomasz Polak

DZIEWCZYNA JAK MALINA

Angelika Wiejak

Wiele osób zna Angelikę jako uczennicę kl. VIII Szkoły Podstawowej w Markuszowie i mieszkankę Markuszowa. Niewiele osób jednak wie, że jest ona również wokalistką, śpiewa w zespole Malina Folk.

- W którym roku powstał zespół Malina Folk?

Zespół powstał dwa lata temu przy Kole Gospodyń, które na ten moment liczy sobie 84 lata. Z tym, że w Kole Gospodyń zaczęłyśmy śpiewanie w mniejszej grupie. W zespole Malina Folk śpiewam od 2 lat, czyli od początku, natomiast w Kole Gospodyń prawie od 10 lat.

- Skąd nazwa Malina Folk?

Właściwie to nazwa Malina Folk wzięła się z tego, że pewnego dnia usiadłyśmy sobie razem z Anną Dorotą Kamińską, Agnieszką Kozak i Amelką Hajduk i myślałyśmy, jaką nazwę nadać zespołowi. Stwierdziłyśmy, że kolorem przewodnim naszego zespołu będzie kolor malinowy. W stroju KGW Przybysławice mamy akcenty malinowej czerwieni i doszłyśmy do wniosku, że fajną nazwą będzie Malina Folk, która nawiązuje do akcentów kolorystycznych w naszym stroju.

- Co skłoniło Cię do dołączenia do zespołu?

Kiedyś moja ciocia Agnieszka Kozak zapytała mnie, czy chciałabym śpiewać, bo zauważyła, że jako mała dziewczynka zaczęłam sobie podśpiewywać. Powiedziała, że nawet nieźle mi to wychodziło. Stwierdziłam wtedy, że fajnym pomysłem byłoby zacząć coś nowego i większego. Zdecydowałam się kontynuować tę pasję.

- Ile lat już śpiewasz?

Moją historię ze śpiewaniem zaczęłam w wieku 6 lat. Od zawsze sprawiało mi to ogromną radość. Już niedługo minie prawie 10 lat odkąd zaczęłam swoją przygodę ze śpiewaniem.

- Co chcecie wyrazić w śpiewanych utworach?

W naszych utworach nie śpiewamy cały czas tego samego, tylko staramy się odświeżać piosenki śpiewane przez innych wykonawców. Utwory te wybieramy stosownie do uroczystości.

- Czy macie swoją płytę? Jeśli tak, to czy trudno było nagrywać na nią Wasze piosenki?

Tak, mamy jedną płytę z kolędami. Nagrywałyśmy ją w studiu. Każda z nas osobno nagrywała swoją zwrotkę i refren w każdej piosence. Byłyśmy podzielone na dwie tury. Jeśli którejś z nas nie podobał się dany element pieśni, oczywiście miałyśmy możliwość poprawy błędów. Dzięki temu, mogłyśmy zdecydować, które elementy są najlepsze. Na koniec, gdy już stwierdziłyśmy, że wszystko było dobrze, piosenka była łączona w całość i zgrzana na płytę.

- Jak często odbywają się próby?

Przed pandemią próby odbywały się praktycznie co tydzień. Wiadomo, jeśli któraś z nas nie mogła, to albo nie przychodziła, albo odwoływałyśmy całą próbę i przekładaliśmy ją na następny tydzień. Teraz mamy taką sytuację i nie spotykamy się tak często jak byśmy chcieli.

- Jak często występujecie na scenie?

Teraz nie występujemy ze względu na pandemię. Wcześniej miałyśmy przynajmniej jeden występ w miesiącu. W okresie letnim, było tych występów o wiele więcej, ponieważ były dożynki, więc dostawałyśmy dużo zaproszeń. Zdarzało się też tak, że miałyśmy nawet po 3 lub 4 występy w miesiącu.

- Czy zdobyliście jakieś nagrody? Jeśli tak, to która z nich jest dla Was najważniejsza?

Praktycznie z każdego występu dostawałyśmy jakąś nagrodę, czy to nagrodę pieniężną, czy zwykłe rzeczy do użytku dla nas lub dla Koła Gospodyń. Moim zdaniem każda z tych rzeczy była w jakiś sposób cenna, nie można jakoś szczególnie wyróżniać tych nagród. Jeśli występowałyśmy charytatywnie, to nagrody dla nas nie były ważne, lecz pomoc osobie potrzebującej.

- Skąd wzięłyście pomysły na stroje?

Tak naprawdę mamy trzy stroje, jeden dla Koła Gospodyń i dwa inne dla zespołu Malina Folk. Nie chciałyśmy za bardzo wtapiać się w tłum. Chciałyśmy być unikalne i wyróżniające się. Nasze sukienki są w kolorze białym z dodatkami malinowej czerwieni. Każdy strój jest zaprojektowany przez nas. Mamy zaprzyjaźnioną panią krawcową, która szyje je nam na zamówienie i na miarę. W Polsce raczej nie spotkamy się z drugim takim samym strojem.

- Czy śpiewanie sprawia Ci przyjemność? Czy robisz to z przymusu?

Jak wcześniej wspomniałam śpiewam już prawie od 10 lat. Jest to moja ogromna pasja. Śpiewam sama dla siebie, chodzę na lekcje śpiewu. Nie śpiewam z przymusu, sprawia mi to przyjemność i jest to nieodłączna część mojego życia.

- Czy myślałaś kiedyś o tym, żeby śpiew był Twoim głównym zajęciem w życiu, czy raczej traktujesz to jako hobby?

Bardzo lubię śpiewać i chciałabym, żeby śpiew zawsze mi towarzyszył. W tej chwili traktuję to jako hobby, ponieważ mam inne plany na przyszłość, ale nigdy nic nie wiadomo. **Wszystko w życiu jest możliwe...**

wywiad przeprowadziła **Kamila Pecio**,
pod kierunkiem nauczyciela p. Elwiry Berej
zdjęcie ze zbiorów zespołu Malina Folk

Nasze przedszkole

We wrześniu 2020r rozpoczął się kolejny rok szkolny w naszym przedszkolu, rok wyjątkowy z uwagi na pandemię koronawirusa. Pomimo wszechobecnych obostrzeń oraz związanych z tym wytycznych GIS-u w zakresie funkcjonowania przedszkola nasza placówka rozpoczęła ten rok szkolny w trybie stacjonarnym. Naukę rozpoczęło 75 dzieci w trzech oddziałach po 25 osób. Oprócz dotychczas stosowanych procedur sytuacja zmusiła nas do wdrożenia dodatkowych środków ochronnych w postaci: dezynfekcji rąk, noszenia maseczek, rękawiczek, dezynfekcji sal i łazienek zakupioną w tym celu lampą UV-C skutecznie usuwającą z powierzchni wirusy, bakterie, grzyby i inne drobnoustroje mogące szkodzić dzieciom. Dodatkowym środkiem zapobiegawczym było ograniczenie wstępu do przedszkola osobom z zewnątrz. Zastosowane środki ostrożności znalazły uznanie w oczach rodziców, co przełożyło się na wysoką frekwencję w przedszkolu. Większość obostrzeń została utrzymana do końca roku szkolnego, a o ich skuteczności świadczy fakt, że w naszym przedszkolu nie zanotowano zachorowań na Sars-Cov-2. W przedszkolu ukończono prace związane z termomodernizacją, takimi jak: wymiana głównych drzwi wejściowych, wymiana grzejników wewnątrz przedszkola, założono panele fotowoltaiczne na dachu oraz zmieniono kolor elewacji budynku itp. Mimo pandemii udało się zorganizować część corocznych uroczystości w postaci: Dzień Chłopaka, Andrzejki, Bal Karnawałowy, Dzień Dziewczynek, Dzień Dziecka, Dzień Mamy i Taty oraz zakończenie roku szkolnego w grupie dzieci 6-letnich. Ostatnim, choć nie mniej istotnym faktem w życiu przedszkola, było założenie w grudniu 2020r strony internetowej placówki www.przedszkole-markuszow.pl

Beata Grudzień

Kalendarium z życia szkoły

Styczeń: kolędniczy misyjny (montaż słowno-muzyczny online), półkolonie podczas ferii, **od 18.01. nauczanie stacjonarne dla uczniów klas I-III.** **Luty:** „Wszystkie dzieci zbierają elektrościece” projekt ekologiczny i edukacyjny, Dzień Bezpiecznego Internetu, kulig kl. III. **Marzec:** Narodowy Dzień Pamięci Żołnierzy Wyklętych - prezentacja przygotowana przez kl. VIIa, dentobus, palmy w wykonaniu ucz. klas III, pisanki (konkurs), od 22.03. ponownie nauczanie zdalne dla wszystkich uczniów, projekt edukacyjny Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, konkurs "Aktywny uczeń", przebrania na pierwszy dzień wiosny, "Serowe fantazje" lekcja techniki w kl. IIIa, papierowe ozdoby świąteczne, porządki na cmentarzu kl. VIII, tradycje i zwyczaje wielkanocne - projekt edukacyjny w klasach I-III. **Kwiecień:** ogólnopolski konkurs plastyczny #NaszaFlagaPL, Wiktoria Pecio laureatką Wojewódzkiego Konkursu Wielkanocnego „Wyobraźnia ukryta w pisance” organizowanego przez Szkołę Podstawową Sióstr Urszulanek UR w Lublinie, Światowy Dzień Ziemi - konkurs plastyczny, nauka zdalna dla wszystkich uczniów przedłużona do 25.04. nauczanie hybrydowe dla klas I-III 26-30.04., Światowy Dzień Ziemi - konkurs plastyczny, plakaty, filmy, projekt Łaziki marsjańskie kl. II. **Maj:** powrót uczniów klas I-III do nauki stacjonarnej od 4.05. projekt społeczny "Śladami Jana Pocka", Święto Narodowe Konstytucji 3 Maja, akademie online, 101. rocznica urodzin Karola Wojtyły - Papieża Jana Pawła II, on-line, konkurs plastyczny: Ilustrujemy wiersze

Jana Pocka, powrót wszystkich uczniów do nauki stacjonarnej od 17.05, egzamin ósmoklasisty. **Czerwiec:** Dzień Dziecka, wycieczka rowerowa kl. VIa, spływ kajakowy kl. VIIa, Międzynarodowy Konkurs Recytatorski Poezji J.Pocka w Kaleniu, wycieczka nad jezioro kl. III a i b, porządki na cmentarzu kl. VIIa, Dzień Patrona, Ślubowanie pierwszoklasistów.

oprac. M. Zgodzińska

Działalność Gminnego Domu Kultury w Markuszowie w I poł. 2021r.

W całym półroczu **biblioteka** funkcjonowała i udostępniała swoje zasoby czytelnikom, mogli oni oddawać książki do specjalnej wrzutni umieszczonej w przedsionku Urzędu Gminy, a książki przekazywał pracownik biblioteki po wcześniejszym zamówieniu, a od czerwca czytelnicy mogli już wchodzić do biblioteki z zachowaniem reżimu sanitarnego. Wypożyczenie na zewnątrz: 2.952, książek 2.682, czasopism 270. Wypożyczenie na miejscu: 72 książek 3, czasopism 69. Liczba czytelników 198 (142 kobiet, 56 mężczyzn), odwiedziły 1441.

Dom kultury w czasie ferii zorganizował dla dzieci i młodzieży cykl zajęć i warsztatów z masy solnej, warsztaty z makramy, zajęcia taneczne, zajęcia teatralne. Ze względu na ograniczenia sanitarne większość zajęć została przeprowadzona w formie online. W **lutym** dokonano nagrania i montażu występów przedszkolaków z okazji „Dnia babci i dziadka” gr. III (5 i 6 latki). Film został udostępniony rodzicom i dziadkom. W współpracy z uczniami kl. VIII (pod kierunkiem p. Agnieszki Furtak i przy współpracy z p. Agnieszką Nakonieczną) przygotowano akademię online o Konstytucji z **3 maja** 1791, została ona udostępniona na YouTube. GDK był partnerem strategicznym projektu społecznego pt. "**Śladami Jana Pocka**" prowadzonego przez Katarzynę Atras, Natalię Włodarczyk i Macieja Morawskiego (Olimpiada Zwolnieni z teorii). W ramach współpracy zostały dokonane nagrania o Janie Pocku, udostępniono zgromadzone w GDK materiały o poecie, dom kultury sfinansował także nagrody dla uczestników konkursu recytatorskiego, nagrano dwie audycje radiowe. W sali widowiskowej odbyła się również uroczystość oficjalnego podsumowania i zakończenia projektu. W **maju** w ramach współpracy z przedszkolem GDK dokonał nagrania i montażu występów artystycznych dzieci „Dzień mamy i taty” gr. III. 28 maja w GDK odbyły się warsztaty o Janie Pocku, które dla uczniów szkoły podstawowej poprowadzili Katarzyna Atras i Maciej Morawski. Uczniowie obejrżeli wystawę przygotowaną przez licealistów (Katarzynę Atras, Natalię Włodarczyk i Macieja Morawskiego) poświęconą postaci Jana Pocka. Na spotkaniu w domu kultury, młodzi ludzie poznali niezwykle interesujące aktywności i działania, które w ramach projektu społecznego "Śladami Jana Pocka" z wielką pasją i zaangażowaniem przez rok podejmowali licealiści zafascynowani poezją Jana Pocka. Była to wyjątkowa i bardzo wartościowa lekcja, której wszyscy uczestnicy na pewno szybko nie zapomną. Od 28 maja wznowione zostały zajęcia aerobiku w domu kultury.

Z okazji 50. rocznicy śmierci poety z Kalenia została nagrana audycja radiowa o Janie Pocku pt. „Markuszów pielęgnuje wiedzę o Janie Pocku”. Od końca maja do 9 czerwca trwały intensywne, codzienne przygotowania i próby widowiska pt. "Poprawiny", prezentującego zwyczaje, tradycje, pieśni i przysłówki funkcjonujące

kilkadziesiąt lat temu na obszarze wsi lubelskiego Powiśla. 10 czerwca działający przy GDK zespół teatralno-obrzędowy "Kalina" z Markuszowa, w ramach współpracy z NOK, prezentując na nałęczowskiej scenie widowisko "Poprawiny", zainaugurował Przegląd Teatralny Otwartej Sceny Amatora OSA. Spektakl wystawiony w ramach I Nałęczowskiego Pleneru Sztuk Pięknych został przez dyrektora domu kultury zarejestrowany i udostępniony na YouTube. GDK współpracował przy organizowanym przez Stowarzyszenie Pamięci Jana Pocka 14 czerwca finałowym przesłuchaniu Międzynarodowego Konkursu Poezji Jana Pocka, udostępniono materiały wideo zarejestrowane w domu kultury, a także sprzęt umożliwiający nagłośnienie imprezy oraz projekcję filmu o Janie Pocku pt. „Z pola” Wiesława Michockiego a także odtworzenie przesłanych występów recytatorskich. GDK był zaangażowany też w organizację imprezy "Powszechne czytanie poezji Jana Pocka na skwerku w Markuszowie", odpowiadał za stronę techniczną, dekoracje, nagłośnienie. Dla występujących dzieci zostały przygotowane napoje i słodkie podarunki ufundowane przez dyrektora GDK, pan wójt gminy również przygotował dla dzieci cukierki. Wraz z zakończeniem roku szkolnego w GDK ruszyły zapisy na wakacyjne atrakcje przygotowane dla dzieci, młodzieży i rodziców, w ramach programu „Wakacje z Domem Kultury w Markuszowie” (m.in. biegi uliczne, wycieczki autokarowe do wodnego parku, rajdy rowerowe, konkursy biblioteczne, zajęcia taneczne i teatralne, konkurs czytelnicy, codzienna gra w tenisa), 29 czerwca w sali widowiskowej domu kultury odbyło się uroczyste zakończenie roku szkolnego przedszkolaków. Zaprezentowana została rodzicom i dziadkom przygotowana z tej okazji część artystyczna. Występ poprzedziły próby przeprowadzone w GDK. 30 czerwca, w domu kultury i bibliotece została przeprowadzona lekcja biblioteczna promująca czytelnictwo wśród przedszkolaków. Zaowocowało to zapisaniem do biblioteki kilku nowych czytelników.

W maju i czerwcu br. wraz z paniami ze Stowarzyszenia Kobiet Aktywnych (partnerem naszego projektu), GDK wraz z biblioteką realizował kurs podnoszenia kompetencji finansowych osób starszych w ramach międzynarodowego programu pt. "Edukacja finansowa w bibliotekach publicznych". W jego ramach pracownicy placówek uczestniczących w projekcie zostali przeszkoleni w zakresie prowadzenia kursów edukacji finansowej dla dorosłych z wykorzystaniem e-learningu. Program składa się z liczącego 12 modułów tematycznych kursu e-learningowego z zakresu obsługi domowych finansów. W ramach programu zrealizowane zostały również 4 webinaria o edukacji dorosłych, edukacji finansowej oraz o tym, jak uczyć o finansach oraz ok. 35 godzin warsztatów online, także w międzynarodowym gronie, podczas których mieliśmy okazję do zaprezentowania naszej biblioteki i podzielenia się doświadczeniami z innymi uczestnikami projektu. Projekt Financial Literacy Through Public Libraries (Edukacja finansowa w bibliotekach publicznych) ma na celu zwiększenie poziomu wiedzy finansowej osób dorosłych poprzez nowe podejście i wykorzystanie ogromnego potencjału bibliotek publicznych jako nieformalnych edukatorów i instytucji zajmujących się kształceniem przez całe życie. Konsorcjum projektu tworzą 4 organizacje z krajów Europy Środkowo-wschodniej - Polska, Słowenia, Bułgaria i Rumunia.

GDK we współpracy z Instytutem Książki realizuje obecnie projekt czytelnicy „Mała książka – wielki człowiek”. W jej ramach najmłodszy czytelnicy otrzymują specjalną wyprawkę zawierającą „Pierwsze Czytanki dla...” „Książką połączeni czyli przedszkolak idzie do biblioteki” przypominający o korzyściach wynikających z czytania a także zakładkę do książek oraz Karte Małego Czytelnika do zbierania naklejek. Za każdą wizytę w bibliotece, zakończoną wypożyczeniem minimum jednej książki z księgozbioru dziecięcego, Mały Czytelnik otrzymuje naklejkę, a po zebraniu dziesięciu zostaje uhonorowany imiennym dyplomem potwierdzającym jego czytelnicze zainteresowania. Pierwsi czytelnicy już zdobyli komplet naklejek o otrzymali specjalnie przygotowane imienne dyplomy. Zapraszamy.

W domu kultury realizowany jest obecnie projekt „Cyfrowe GOK-i w podregionie puławskim” w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa na lata 2014-2020, III Oś „Cyfrowe kompetencje społeczeństwa”, Działanie 3.2 Innowacyjne rozwiązania na rzecz aktywizacji cyfrowej. Oprócz pozyskanego sprzętu komputerowego zrealizowany został cykl szkoleń dla pracownika domu kultury, z zakresu: „Wykorzystanie technik informacyjno-komunikacyjnych w prowadzeniu zajęć online”; „bezpieczne zachowania w sieci” i „dziennikarstwo online” mające na celu przygotowanie uczestników zajęć do profesjonalnej realizacji zadań twórców zasobów informacyjnych publikowanych w Internecie, serwisy, multimedia, telewizje. W ostatnim tygodniu sierpnia zostaną przeprowadzone stacjonarne zajęcia szkoleniowe dla dzieci i młodzieży w zakresie podnoszenia kompetencji cyfrowych oraz bezpieczeństwa w sieci internetowej.

Sławomir Łowczak

Sesje Rady Gminy Markuszów

XVII sesja odbyła się w dniach 5, 15 i 16 lutego.

Podczas sesji odwołano wiceprzewodniczącego rady oraz uchwalono budżet na 2021 rok.

Sesja rozpoczęła się 5 lutego od wprowadzenia do porządku obrad zgłoszonego przez wójta projektu uchwały w sprawie wyrażenia zgody na zawarcie kolejnej umowy na dzierżawę zbiornika retencyjnego w Kaleniu ze stowarzyszeniem "Biała Mewa". Rada na sesji w grudniu podjęła uchwałę o zgodzie na zawarcie porozumienia na 1 rok. Po podjęciu takiej uchwały stowarzyszenie odmówiło podpisania porozumienia, twierdząc, że nie można prowadzić racjonalnej gospodarki rybackiej w tak krótkich okresach (poprzednia umowa była zawarta na pół roku) Stowarzyszenie wnioskowało o podpisanie umowy na 3 lata i takie były projekty uchwał przygotowane przez wójta, które następnie większość rady zmieniła. Po dyskusji rada głosowała wprowadzenie projektu uchwały do porządku obrad. Wynik głosowania za 7, przeciw 7, jedna osoba nie zagłosowała. Wniosek został odrzucony, ponieważ do jego przegłosowania była potrzebna bezwzględna większość głosów czyli 8.

Następną sprawą, która wzbudziła kontrowersję, była kwestia odwołania wiceprzewodniczącego rady Krzysztofa Gawrona. Wniosek w tej sprawie został złożony jeszcze na sesji 2 grudnia, wówczas nie doszło do jego głosowania. Na sesji lutowej radny Nowaczyk wniósł o wykreślenie tego punktu z porządku obrad twierdząc, że po zapoznaniu się z wnioskiem grupy radnych o odwołanie, który był umotywowany niewłaściwym wykonywaniem obowiązków,

uważa, że radny Gawron uczestniczy w każdej sesji i nie widzi przesłanek żeby go odwoływać. Wniosek został 8 głosami odrzucony. Ponieważ dyskusja nad odwołaniem wiceprzewodniczącego była bardzo symptomatyczna cytujemy fragment projektu protokołu: **Pkt. 7. Odwołanie Wiceprzewodniczącego RG Markuszów:**

T. Nowaczyk Przeczytałem wniosek grupy radnych i mam pytanie do pani Karoliny Dąbrowskiej, która się podpisała pod tym wnioskiem. Uzasadnienie do wniosku o odwołanie, w związku z niewłaściwym wykonywaniem swoich obowiązków przez Wiceprzewodniczącego Rady Gminy. Co może mi pani powiedzieć i tu radnym, że pan Krzysztof źle wykonuje swoje obowiązki, w ogóle nie wykonuje?

K. Dąbrowska Nie będę na forum rady, prywatnej korespondencji z p. wiceprzewodniczącym przedstawiać.

T. Nowaczyk My tu jesteśmy w samorządzie i sprawy prywatne nie wchodzi do samorządu. Ja tu czegoś nie rozumiem.

K. Dąbrowska Korespondencja była na prywatnych profilach, ale dotyczyła spraw samorządu.

T. Nowaczyk Proszę pani jeśli są prywatne sprawy, to trzeba do sądu do spraw cywilnych.

L. Woch Czy pan rozumie co pani Dąbrowska powiedziała przed chwilą?

T. Nowaczyk Rozumiem, panie przewodniczący, sprawy prywatne to proszę do sądu do spraw cywilnych.

L. Woch Jeśli chodzi o sprawy prywatne to odpowiednie organa się tym zajmują, będzie pan poinformowany w najbliższym czasie i będzie pan mógł o tym sobie poczytać. Tematów prywatnych nie dotykam, wpłynął wniosek. Pan Wójt podnosi rękę czy pan chce wyjść do toalety? To proszę bardzo, to nie są pańskie sprawy, to są wewnętrzne ustalenia rady i pan w tym temacie nie powinien w ogóle zajmować głosu. Proszę sobie siedzieć grzecznie na swoim krzeselczku i słuchać. Nie udzielam panu głosu.

K. Dąbrowska Panie radny Nowaczyk, profil Karoliny Dąbrowskiej jest moim prywatnym, ale dotyczyła rozmowa także radnego Gawrona tu też był prywatny profil ale dotyczyła rozmowa spraw samorządu.

L. Łuczywek Czy radny Gawron korespondując podpisał się jako wiceprzewodniczący rady – proszę powiedzieć. Z tego co wiem, to jego obowiązkiem jest zastępować przewodniczącego pod jego nieobecność. Od początku tej kadencji taka sytuacja się nie zdarzyła, więc wiceprzewodniczący nie wykonywał żadnych swoich obowiązków. Zwracam panu na to uwagę. (...)

A. Stasiak To, że rada czasami podejmuje inne stanowisko aniżeli jest pańska wola, to jest sprawa rady, ma do tego pełne prawo. Rada ze swojego grona nie Wójt wybiera składy osobowe. Czy grupa radnych miała prawo wystąpić z takim wnioskiem? Czy ten wniosek spełnia kryteria prawne? A czy ktoś będzie miał do tego taki prywatny stosunek czy inny, to trzeba zrozumieć. Nie jest to sytuacja komfortowa dla radnych, ale jest ustawa rady i pan tu panie Wójt nie powinien zajmować stanowiska w tej kwestii.

L. Łuczywek Padło pytanie pana Nowaczyka o przyczyny, pani Karolina poinformowała, że przyczyną odwołania jest prywatna korespondencja.

S. Dec-Nader Będziemy tu głosować tak poważną sprawę i chcielibyśmy poznać państwa argumenty. Może faktycznie pan Radny Gawron nie wypełnia swoich obowiązków.

K. Buczkowski Nikt nikomu nie musi tłumaczyć dlaczego się kogoś powołuje czy odwołuje. To nie jest tak jakby przesłuchanie.

L. Woch Wpłynął wniosek przegłosujemy go, zobaczymy czy przejdzie czy nie. (...).

Ostatecznie wiceprzewodniczącego Krzysztofa Gawrona odwołano, nie podając konkretnych przyczyn, 8 głosami, przy 6 przeciw i 1 wstrzymującym się.

Najważniejszym tematem sesji było uchwalenie budżetu na rok 2021. Procedurę uchwalania budżetu omówiła skarbnik gminy. Projekt budżetu przygotowany przez wójta został pozytywnie zaopiniowany przez Regionalną Izbę Obrachunkową. Na wstępie dyskusji wójt odniósł się do zmian zaproponowanych przez komisję budżetową na posiedzeniu 28 grudnia. Wójt nie uwzględnił proponowanych zmian w przedłożonym projekcie uzasadniając swoje stanowisko. W wyniku dyskusji na sesji został sformułowany kolejny wniosek, który w większości powtarzał pierwotny wniosek komisji, pojawił się jednak problem z wpisaniem go do uchwały budżetowej, ze względu na brak formy pisemnej wniosku, która pozwoliłaby na jego podstawie wprowadzić konkretne zapisy do uchwały budżetowej. Formułowanie wniosku trwało w sumie dwa dni, ponieważ mimo wstępnego zobowiązania się wnioskodawcy do dostarczenia go w formie pisemnej, został on przekazany p. skarbnik dopiero w kolejnym dniu sesji jako wyciąg z projektu protokołu sesji, którego nieprecyzyjnych sformułowań nie można było wpisać do uchwały. Po długiej dyskusji, w której część radnych zarzucała wójtowi i skarbnicze "sabotowanie" prac na budżetem – przegłosowano jednak wycofanie się z tego wniosku oraz ponowne sformułowanie go z udziałem p. skarbnik. Doprecyzowany i ustalony w przerwie sesji wniosek zgłosił ponownie A. Stasiak.

W dziale administracja zmniejszono wydatki o kwoty: 16.200 z wynagrodzeń i pochodnych (oszczędności wynikające z obniżenia wynagrodzenia wójta), 15.000 z zakupu energii, 15.000 z obsługi prawnej urzędu, 20.000 z pozostałych wydatków.

W dziale oświata i wychowanie wydatki zmniejszono o kwoty: 30.000 z wynagrodzeń i pochodnych, 15.000 z zakupu energii. Co daje łączną kwotę 116 200zł.

Przeniesiono kwotę 5.000zł z druku gminnego biuletynu informacyjnego na organizację dożynek.

Zwiększenia wydatków na wydatki bieżące o kwotę 3.000 zł w dziale transport.

Pozostała kwota jest kwotą wydatków majątkowych: 7.000zł przeznaczyć na wykonanie drogi przeciwpożarowej za składowiskiem odpadów komunalnych w Markuszowie na działce 669 i 664 na długości 910 m.; 25.000 zł na przebudowę drogi w Olszowcu na działce 204/1; 11.000 zł na przebudowę drogi w Górach na działce nr 113; 17.000 na przebudowę drogi w Górach i Zabłociu na granicy sołectw na działce 249 w sołectwie Zabłocie i 54 w sołectwie Góry; 53.200zł na wykonanie nawierzchni mineralno-bitumicznej na części ul. Targowej i ul. Łachy przyległej do placu targowego.

Łącznie zwiększono wydatki majątkowe o 113.200 zł i zmniejszono wydatki majątkowe o kwotę 272.000 zł i przychody o tę samą kwotę (skreślenie drogi między Zabłociem i Łanami).

Wniosek radnego A. Stasiaka o wprowadzenie zmian w projekcie budżetu gminy na 2021 r. został poddany pod głosowanie. Wynik: za 8, przeciw 4. Najważniejszym skutkiem zaproponowanych przez radnego zmian w budżecie, było skreślenie z listy inwestycji, zaplanowanej pierwotnie drogi między Łanami, a Zabłociem i wydłużenie

o 1 km (bez wskazania wprowadzenia dodatkowych środków) drogi po dawnej kolejce między Zabłociem a Olszowcem.

Cięcia w wydatkach w szkole będą powodowały trudności w funkcjonowaniu szkoły, mówiła o tym na sesji p. dyrektor Agnieszka Mroczek - niestety ona również nie znalazła zrozumienia wśród większości radnych.

Dopiero ten poprawnie technicznie sformułowany wniosek został ostatecznie wprowadzony do budżetu. Podobnie jak w ubiegłym roku, większość rady przegłosowała odebranie wójtowi możliwości przesuwania środków w ramach działów budżetu, co utrudnia bieżące wykonywanie budżetu, a ostatecznie celem tych działań jest wymuszenie konieczności zwoływania sesji dla dokonywania czasem drobnych zmian w budżecie. Po wprowadzeniu tych zmian do projektu, rada spotkała się po raz trzeci. Ostatecznie cały zaktualizowany budżet przyjęto 10 głosami za, przy 4 głosach przeciw. Następnie rada uchwaliła wieloletnią prognozę finansową. W wolnych wnioskach padło pytanie o wynik konkursu na dyrektora GDK, wójt odpowiedział, że komisja konkursowa nie wyłoniła spośród kandydatów dyrektora i zarekomendowała powtórzenie procedury. Wójt zawarł z dyrektorem umowę do czasu rozstrzygnięcia konkursu, na kolejny rok. Odpowiedzi na interpelacje znajdują się na stronie BIP urzędu.

XVIII sesja odbyła się 27 kwietnia 2021r. Podczas sesji rada wybrała 3 nowych wiceprzewodniczących

Sesja rozpoczęła się od ustalenia porządku obrad, na który złożyły się punkty wniesione pierwotnie przez wnioskodawców sesji - grupę radnych oraz zgłoszone przez wójta. Wprowadzono też punkt dotyczący informacji wójta o „zaskarżeniu uchwały budżetowej na rok 2021”.

Następnie zabrała głos p. dyrektor SPZOZ R. Zubilewicz mówiąc o **działalności ośrodka zdrowia w okresie pandemii**, po jej wysłuchaniu radni zadawali pytania. Od 25 stycznia w SPZOZ wykonano 542 szczepienia przeciwko covidowi. By uniknąć kontaktu pacjentów chorych ze zdrowymi w poczekalni, osoby do badania nie są umawiane w godzinach szczepień. Gabinet stomatologiczny działa na bieżąco, można umawiać się telefonicznie, podobnie jak wizyty domowe - lekarskie czy pielęgniarki środowiskowej. Będzie wznawiana rehabilitacja. Pani dyrektor wyjaśniła, że podczas rejestracji do teleporady nie ma możliwości rozmowy z lekarzem, bo w tym czasie prowadzi teleporadę. Rejestrację na konkretną godzinę prowadzi pielęgniarka. Teleporada służy też do zebrania wywiadu z pacjentem, co skraca czas pobytu pacjenta w przychodni.

Następnie rada przeszła do punktu dotyczącego informacji na temat „zaskarżenia przez wójta uchwały budżetowej na rok 2021”. Wójt odpowiedział, że nie było to zaskarżenie budżetu, tylko zgłoszenie Regionalnej Izby Obrachunkowej uwag, o których mówił na sesji budżetowej. W odpowiedzi RIO wskazała, że uchwała dotycząca procedury budżetowej jest nieobowiązująca od 2010 r. Wniosek z pisma RIO jest taki, że trzeba przyjąć nową procedurę uchwalania budżetu. Jak miało się okazać wprowadzenie tego punktu przez wnioskodawców, stało się pretekstem do niespotykanego dotychczas na sesjach ataku na panią skarbnik gminy, którego głównymi wykonawcami byli radni P. Zawada, A. Stasiak i przewodniczący L. Woch. Była to przy okazji próba udowodnienia, że to skarbnik była winna tego, że sesja budżetowa trwała 3 dni. W swoich wypowiedziach radni

podważali kompetencje, zarzucali okłamywanie, wprowadzanie w błąd i przeszkadzanie w ich pracy. Całą sytuację pani skarbnik skwitowała słowami: „*Nie czuję, że kogokolwiek okłamywałam. Postępowałam zawsze tak, jak uważałam, najlepiej dla tej gminy. Tam, gdzie pracuję, zawsze daję z siebie wszystko. I tu także. I to, co Państwo mówicie, uważam za daleko krzywdzące i nieprawdziwe*”.

W punkcie dotyczącym interpelacji i zapytań wójt odpowiedział na pytania radnych, dotyczące: udziału gminy w promocji konkursu recytatorskiego im. J. Pocka- gmina dotuje konkurs, flagi na skwerku - zostały wymienione, jakości wody w wodociągu - spełnia normy, organizacji stołówki w szkole i przedszkolu - reorganizacja będzie konsultowana z radą, wykonania czujnika kanalizacji - został zamontowany, remontów dróg - zostaną rozpoczęte, budowy sieci światłowodowej w gminie - inwestycję prowadzi ministerstwo, wykonawcą jest firma Fibee (informacje znajdują się na stronie www.fibee.pl)

Rada podjęła uchwałę w sprawie **wyboru wiceprzewodniczących rady**. Po odwołaniu na poprzedniej sesji K. Gawrona, obecnie **rada wybrała 3 nowych**: P. Zawadę, A. Szymczyk, S. Murawskiego.

Ponadto rada podjęła uchwały w sprawach:

1. opracowania „Planu rozwoju sieci dróg gminnych na lata 2021-2030 (następnie wojewoda stwierdził jej nieważność),
2. rozpoczęcia procedury prac nad zmianą planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Markuszów,
3. opracowania planu zagospodarowania zbiornika małej retencji w Kaleniu i terenów przyległych będących we władaniu Gminy Markuszów jako teren rekreacyjny i wypoczynkowy (następnie wojewoda stwierdził jej nieważność).
4. nieodpłatnego przekazania na rzecz powiatu Puławskiego nieruchomości zajętej pod drogę powiatową,
5. nieuwzględnienia petycji dotyczącej podjęcia przez Radę Gminy Markuszów uchwały o równym traktowaniu oraz przeciwko poddawaniu obywateli eksperymentalnemu szczepieniu przeciw wirusowi SARS-COV-2, jako działań niezgodnych z zapisami art. 39 Konstytucji RP,
6. przyjęcia „Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt w Gminie Markuszów”,
7. przyjęcia planu pracy Komisji Rewizyjnej Rady Gminy Markuszów,
8. zwolnienia z II i III raty opłaty należnej w 2021 r za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży,
9. określenia szczegółowego trybu i harmonogramu opracowania projektu „Strategii Rozwoju Gminy Markuszów na lata 2021-2030”, tym trybu jej konsultacji,
10. pomocy finansowej Powiatowi Puławskiemu.

Wójt poinformował radę na temat: 1. Realizacji projektu „Energia z biomasy i słońca dla gminy Markuszów, 2. Przeniesienia części zadań gminy Markuszów do gminy Kurów (w związku z kilkudniową absencją chorobową pracowników USC) 3. Realizacji uchwał Rady Gminy Markuszów dotyczących kwestii odbioru odpadów. 4. Złożonych wniosków w celu pozyskania funduszy na inwestycje gminne ze źródeł zewnętrznych w tym z Funduszu Inwestycji Lokalnych.

Ostatnimi uchwałami podjętymi na sesji były zmiany w budżecie i wieloletniej prognozie finansowej. I tu doszło do długiej dyskusji nad **sprawą wprowadzenia do budżetu zadania dotyczącego przebudowy drogi w Wólce Kątnej**, na którą gmina uzyskała dotację 320 tys zł z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg, Część radnych chciała zablokować wprowadzenie tego zadania motywując to

lokalizacją w Wólce Kątnej, padły słowa o „drodze donikąd”. Wójt argumentował, że jest to pierwsza dla gminy dotacja ze środków dawnego FDS i zupełnie niezrozumiała jest dyskusja nad próbą jej odrzucenia. Po co mamy pisać projekty skoro, gdy już dostajemy pieniądze, to część rady nie chce ich przyjąć? Sytuacja przybrała inny obrót, gdy na salę przybyła grupa mieszkańców Wólki, którzy zaniepokojeni o los tej uchwały postanowili interweniować. Ciekawostką jest fakt, że radni, którzy na sesji budżetowej w lutym doprowadzili do skreślenia z budżetu drogi między Łanami a Zabłociem, na sesji kwietniowej stali się nagle jej gorącymi zwolennikami, co miało związek z petycją mieszkańców, która wpłynęła do rady i próbowali nawet wymóc na wójcie wprowadzenie tej inwestycji zamiast drogi w Wólce. Wójt poinformował radę, że nie widzi możliwości wprowadzenia autoprawek do przygotowanego już budżetu, zaproponował zakończenie dyskusji i przyjęcie uchwały bądź jej odrzucenie. Podkreślając, że rada na etapie wykonywania budżetu nie ma kompetencji do wprowadzania samodzielnych zmian. Wójt podkreślił, że odrzucenie tej uchwały będzie skutkowało utratą 320 tys. zł dotacji na drogę oraz tym, że rolnicy nie dostaną wypłat za paliwo do końca kwietnia (ponieważ druga wprowadzana zmiana dotyczy również wprowadzenia dotacji na ten cel). Uchwałę podjęto: 7 głosami za, przeciw 0, wstrzymało się 5 radnych. Radni Zawada i Stasiak przed głosowaniem wyszli z sali, co T.Nowaczyk skomentował „przewodniczący Komisji Budżetowej pięknie dba o finanse naszej gminy i środki zewnętrzne (...)”

Wieloletnia prognoza finansowa została przyjęta - 7 głosów za, 6 wstrzymujących się.

Na zakończenie sesji radna S. Dec serdecznie przeprosiła Panią Skarbnik „za to co tutaj się działo na radzie”, „powiem szczerze jest mi bardzo wstyd za zachowanie radnych”.

Szanowni Mieszkańcy Gminy Markuszów,

dwa i pół roku temu wybraliście mnie na wójta gminy. Właśnie minęła połowa mojej kadencji, dlatego chciałbym zaprezentować Państwu dotychczasowe działania i osiągnięcia.

Zgodnie z obietnicami skupiłem się głównie na pozyskiwaniu środków zewnętrznych. Udało się nam dotychczas pozyskać 3 mln 684 tys. zł zewnętrznych dotacji, dodatkowo w tej kadencji rozliczyliśmy projekt solarny, rozpoczęty w poprzedniej kadencji z dotacją 1 786 513,00 zł, co w sumie daje kwotę **5 mln 471 tys. zł** - o tyle przez dwa i pół roku powiększyliśmy budżet gminy Markuszów. Do tej kwoty należy doliczyć **90 tys zł** pozyskane dla szkoły na zakup 34 laptopów w ramach projektów "zdalna szkoła" oraz 56.786 zł na modernizację stołówki w szkole podstawowej w ramach projektu „Posiłek w szkole i w domu” (ten projekt składała szkoła).

Od początku kadencji zrealizowaliśmy następujące przedsięwzięcia z udziałem środków zewnętrznych:

1. Przebudowa boiska sportowego w Markuszowie (PROW),
2. Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej w gminie Markuszów (EFRR),
3. Przebudowa drogi w Wólce Kątnej (PROW),
4. Przebudowa drogi w Bobowiskach (FOGR).

W 2021 roku realizujemy kolejne projekty z udziałem środków zewnętrznych:

1."Energia z biomasy i słońca dla Gminy Markuszów" (dotyczy montażu instalacji fotowoltaicznych oraz wymiany pieców),

2.,„Niskoemisyjna Gmina Markuszów" (wymiana oświetlenia ulicznego w całej gminie na ledowe, z EFRR).

Przebudujemy drogę w Wólce Kątnej (z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg), drogi obok domu ludowego w Bobowiskach, Łany-Zabłocie oraz odcinek drogi Zabłocie Olszowiec (po kolejce) z Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych.

Niestety były też projekty, które mimo naszych starań i złożenia dobrych merytorycznie wniosków nie uzyskały dofinansowania, jak projekt senioralny, który pozwoliłby nam również na remont starej apteki, czy wnioski składane do konkursowych naborów Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych (dotyczyły dróg, targowiska i połączenia sieci wodociągowych). Na pewno będziemy ponawiać te aplikacje, gdy pojawią się kolejne nabory.

Szereg mniejszych inwestycji wykonaliśmy ze środków własnych, a były wśród nich m.in.: przebudowa drogi w Bobowiskach, kilkusetmetrowe nawierzchnie w Wólce Kątnej w kierunku Woli Przyb.(2019) i Górach (2020). Wykonaliśmy oświetlenie przy drodze gminnej w Olszowcu oraz odwodnienie wokół budynku Domu Ludowego w Górach. Spore środki przeznaczamy również na remonty istniejącej infrastruktury.

Rozpoczęliśmy współpracę ze starostwem powiatowym w sprawie przebudowy dróg powiatowych na terenie naszej gminy. Przekazaliśmy środki na projekt drogi od Płonek do Kalenia. Odbyło się również spotkanie z władzami powiatu na temat przebudowy ulicy Cmentarnej. Udzieliliśmy powiatowi pomocy finansowej 5 tys. zł na opracowanie projektu budowlanego nowej Komendy Państwowej Straży Pożarnej w Puławach, a Komendzie Wojewódzkiej Policji 15 tys. zł na zakup samochodu dla Komisariatu w Kurowie. Doprowadziliśmy też do oznakowania Gór jako teren zabudowany.

Zainicjowaliśmy: Rodzinny Rajd Rowerowy, Spotkania opłatkowe na skwerze, Świąteczne Spotkania Seniorów i wspólne kolędowanie, zaprosiliśmy do gminy harcerzy. Organizowaliśmy Obchody Złotych Godów, wspólnie świętowaliśmy uroczystości państwowe i gminne. Wydajemy gminną gazetę, odnowiliśmy stronę internetową gminy, założyliśmy i prowadzimy konto gminy na portalu społecznościowym. Kontynuację części inicjatyw niestety uniemożliwiła pandemia ale mamy nadzieję, że już niedługo będziemy mogli znowu normalnie planować i działać.

Chcę bardzo serdecznie podziękować tym, którzy pracują razem ze mną dla dobra gminy i jej Mieszkańców - Koleżankom i Kolegom z Urzędu Gminy, Kierownikom i Pracownikom jednostek podległych i współpracujących, Sołtysom, a także tym Radnym, którzy widzą konieczność współpracy, potrafią wspólnie działać i zależy im na dobru Mieszkańców i gminy.

Dziękuję za okazane zaufanie i wyrazy wsparcia tym, którzy widzą jak zmienia się nasza gmina.

Wójt Leszek Łuczywek

Prace plastyczne nagrodzone w konkursach: „Ilustrujemy wiersze Jana Pocka” i „Światowy Dzień Ziemi”

Szymon Dekundy

Martyna Furtak

Partycja Koziel

Anastazja Wójcik

I MIĘDZYNARODOWY KONKURS RECYTATORSKI POEZJI JANA POCKA w Kaleniu

Prezes Stowarzyszenia Pamięci Jana Pocka Marian Burek, recytatorki ze SP im. J. Pocka w Markuszowie Weronika Wiśniewska, Oliwia Gawarecka, Weronika Samoń, Katarzyna Banaszek opiekunka uczennic, dyrektor szkoły Agnieszka Mroczek, Wójt Gminy Leszek Łuczywek

Powszechne czytanie poezji poety na skwerku w Markuszowie

Dzieci z klasy II biorące udział w przedstawieniu przygotowanym pod opieką p. Haliny Dziury

Prezes SPJP Marian Burek, córka Jana Pocka Jadwiga, wnuczka Monika i prawnuki: Stanisław i Amelia, Wójt Gminy Leszek Łuczywek, Sekretarz Gminy Bożena Tkaczyk-Żurawska

Nasze przedszkolaki

Ślubowanie pierwszoklasistów

Absolwenci klas VIII

